

Toekomstperspectief Masterplan Regiocentra

Valley 21



8 maart 2025

Voorwoord

Wij zijn Eemsdelta

Een jonge gemeente met een lange geschiedenis. Uitgestrekt, met de weidsheid van 32 prachtige dorpen en het buitengebied, en met de stedelijke allure van Delfzijl en Appingedam.

Het Masterplan Regiocentra biedt ons de kans om, vooruitlopend op de omgevingsvisie, een perspectief te ontwikkelen voor de regiokernen Delfzijl en Appingedam. Twee steden die samen het stedelijk gebied van onze gemeente vormen.

Centraal in het perspectief staan de termen uniciteit en verbinding. Inzetten op de kracht van onze twee kernen om de unieke kwaliteiten te versterken. Inzetten op verbinding om ervoor te zorgen dat beide steden gezamenlijk meer bieden dan de som der delen. Inzetten dus op verbinding tussen onze steden en op de verbinding van onze steden met de omliggende dorpen en het buitengebied.

Delfzijl en Appingedam. Twee kernen met elk een eigen DNA. Het maritieme Delfzijl, met de haven en industrie en een groot economisch belang voor de hele provincie. Het cultuurhistorische Appingedam, met hangende keukens en het Damsterdiep als trekpleister voor bezoekers van ver en dichtbij.

Delfzijl en Appingedam. Twee kernen die zich elk steeds verder ontwikkelen en vernieuwen. Delfzijl, waar we het centrum steeds verder ontsluiten naar het omliggende gebied. Delfzijl met het strand, de Dykloper en natuurlijk de komst van een nieuw Huis van Cultuur en Bestuur. Appingedam, met

veel historie, smalle steegjes en bruggetjes. Appingedam, met een moderne campus waar onderwijs, overheid en ondernemers de handen ineenslaan om onderwijs en arbeidsmarkt op elkaar aan te laten sluiten.

Delfzijl en Appingedam. Twee kernen die van elkaar verschillen en die elkaar zoveel te bieden hebben. Samen vormen ze het stedelijk hart van onze prachtige gemeente. Samen bepalen ze de voorzieningen voor inwoners van een groot deel van onze gemeente en daarbuiten. Samen zijn ze een veelzijdige en kansrijke regio voor de toekomst van de inwoners van Eemsdelta.

Het Masterplan Regiocentra biedt ons de kans om een plus te zetten op de ontwikkelingen in Delfzijl en Appingedam. Het biedt ons ook de kans om beide steden steeds meer met elkaar en met het omliggend gebied te verbinden.

Verbinden betekent voor ons: de krachten bundelen en tegelijkertijd het unieke karakter van beide steden versterken. Verbinden betekent ook: het stedelijk gebied aantrekkelijk en toegankelijk maken voor inwoners uit de wijken en omliggende dorpen.

Hiervoor introduceren we Valley 21, een nieuw landschapspark dat letterlijk de verbinding legt tussen beide steden. Een park waarvan de naam verwijst naar het belang van het binden van onze jeugd aan de regio én naar een trail van 21 kilometer waarop iedereen wandelend of fietsend ons stedelijk gebied kan verkennen.

Zo willen we ervoor zorgen dat onze jeugd hier met plezier en trots opgroeit. Dat onze inwoners hier gezond en gelukkig wonen, werken en leven. Dat mensen die hier werken, hier graag verblijven. Dat inwoners en ondernemers worden gestimuleerd om te investeren. En dat onze jeugd, inwoners en bezoekers worden uitgenodigd om hun vrije tijd hier door te brengen en te genieten van de parels in onze gemeente.

Ik hoop dat dit toekomstperspectief ook u inspireert om gezamenlijk onze kernen te versterken en te verkennen.

Samen sterker dan de som der delen!

Annalies Usmany, namens College van B&W

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	3
Aanleiding	4
Visievorming en analyse	6
Visie	14
Prioritaire gebieden	38
Uitvoeringsstrategie & financiën	41
Participatie	45
Bijlagen	
<i>Bureau onderzoek</i>	
• <i>Analyse Masterplan Regiocentra</i>	
• <i>Inventarisatie lopende projecten</i>	
<i>Koppeling prioritaire gebieden aan bouwstenen</i>	
<i>Participatie- en communicatieplan</i>	
<i>Participatieuitkomsten intern</i>	

AANLEIDING



Foto door: Marketing Eemsdelta, Groninger Beeldbank

Aanleiding

Brede welvaart (strategische agenda)

Met het Masterplan Regiocentra geven we een impuls aan de brede welvaart in de provincie Groningen, door de dragende functie van elf regiocentra te versterken. Dit plan, onderdeel van de Strategische Toekomstagenda 2021, investeert gericht in de fysieke leefomgeving als randvoorwaarde voor het versterken van de brede welvaart. Voor de gemeente Eemsdelta zijn Appingedam en Delfzijl als regiocentra benoemd, samen hét verzorgingsgebied voor ruim 30.000 inwoners.

Eemsdelta: Twee steden, één regio

Appingedam en Delfzijl vormen samen het stedelijke hart van Eemsdelta. Beide steden hebben een eigen, uitgesproken karakter: Appingedam met zijn historische centrum en Delfzijl als havenstad met een belangrijke economische functie. Door hun krachten te bundelen, ontstaat een sterke en veelzijdige regio waar opgroeien, wonen, werken en recreëren samenkomen. De uitdaging is om het unieke karakter van beide steden te behouden en tegelijkertijd de onderlinge verbinding én de verbinding met de omliggende, bijzondere plekken (parels) te versterken. Zo ontstaat een aantrekkelijk en samenhangend aanbod voor zowel inwoners als partners en bezoekers.

Analyse

Als basis voor het Masterplan Regiocentra is een analyse uitgevoerd en een toekomstperspectief opgesteld in samenwerking tussen provincie, gemeenten en KAW. In deze analyse zijn de opgaven en kansen voor elk van de elf regiocentra benoemd.

Regio Deal

Om de benoemde kansen te realiseren, hebben het Rijk, de provincie en gemeenten hun krachten gebundeld in de Regio Deal. Eind 2024 is de aanvraag voor de vijfde tranche goedgekeurd, waarmee het Rijk € 20 miljoen beschikbaar stelt. Met 50% cofinanciering vanuit gemeenten en provincie komt het totaal op € 40 miljoen. Deze middelen worden gelijk verdeeld over de elf regiocentra, wat neerkomt op € 1,76 miljoen per kern. Voor Eemsdelta betekent dit € 3,52 miljoen voor Appingedam en Delfzijl gezamenlijk.

Nij Begun - kansen komende 30 jaar

Parallel aan het Masterplan Regiocentra wordt gewerkt aan de Economische Agenda van Nij Begun. In de Economische Agenda is een bedrag van € 180 miljoen opgenomen voor het Masterplan Regiocentra. De verdeelsleutel wordt hier nog voor bepaald. De agenda richt zich op de economische transitie en de toekomstbestendige werkgelegenheid in de regio. Dit programma biedt kansen om de economie in de komende 30 jaar te versterken, innovatie te stimuleren en de arbeidsmarkt beter te laten aansluiten op de ontwikkelingen in Eemsdelta en omliggende regio's. Door deze economische agenda te verbinden met de investeringen in de fysieke leefomgeving uit de Regio Deal, zorgen we voor een integrale aanpak waarin brede welvaart, werkgelegenheid en leefbaarheid hand in hand gaan.

Integraal toekomstperspectief 2040

Nu is het moment om de middelen uit de Regio Deal in te zetten en zichtbaar verschil te maken. We versterken lopende projecten in Appingedam en Delfzijl en geven een extra impuls aan vergroening en verblijfskwaliteit, maatschappelijke functies en de aantrekkelijkheid van winkel- en verblijfsgebieden voor een verzorgingsgebied van 30.000 inwoners. Denk aan de groene route van het gebied De Eendracht tot in het hart van Appingedam en aan een veilige verbinding tussen Station Appingedam en de Campus Eemsdelta en het Urban Sports Park bij de Campus. Denk ook aan de kwaliteitsverhoging van de nieuwe inrichting van de Damsterkade en het Vennenplein in Delfzijl, beide zijn entreegebieden van de binnenstad en schakels naar omliggende functies. Tegelijkertijd ontwikkelen we, met de lopende projecten als basis, een integraal toekomstperspectief voor 2040.

Met een provinciale subsidie van € 280.000 voor stedenbouwkundige ondersteuning, brengen we bestaande visies samen en bepalen we de koers voor de komende 10 tot 15 jaar. Dit toekomstperspectief is essentieel om de middelen uit de Regio Deal optimaal te benutten, mogelijke nieuwe financieringsbronnen te ontsluiten en duurzame impact te realiseren voor bewoners, bedrijven en bezoekers.

VISIEVORMING EN ANALYSE

Foto door: Stella Dekker Fotografie, Groninger Beeldbank

Twée complementaire polen

Van concurrenten naar elkaar aanvullende burenen

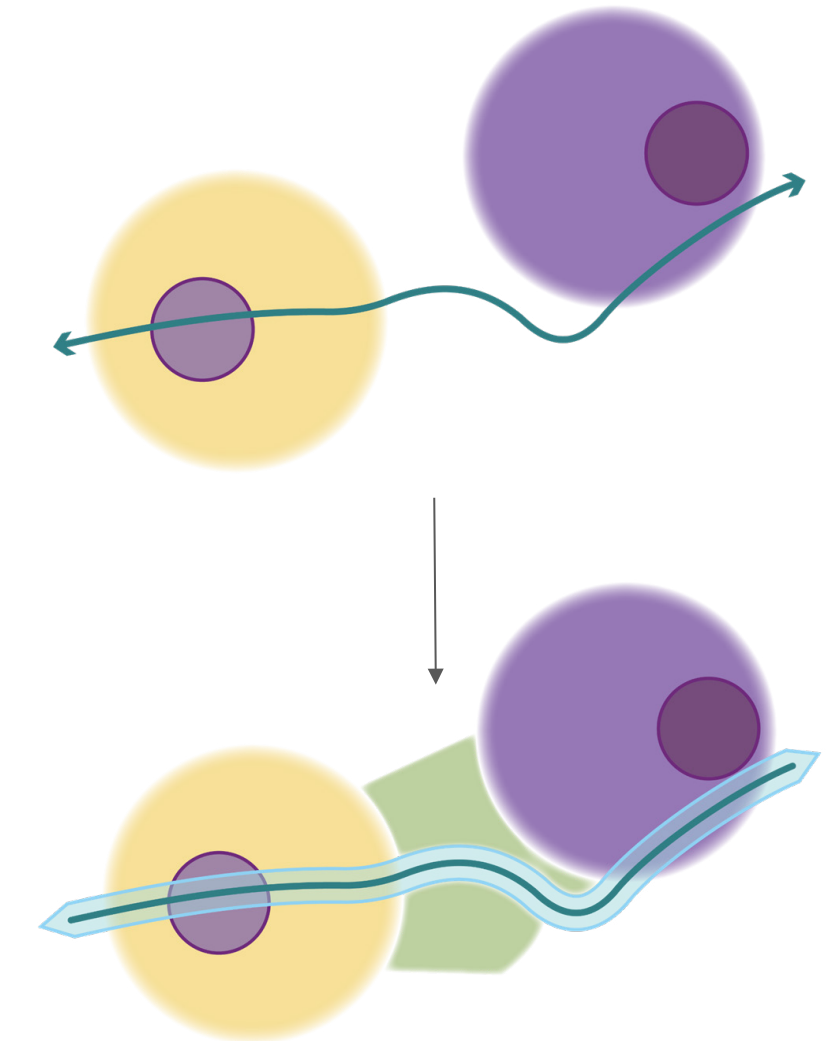
Appingedam en Delfzijl hebben al eeuwen een intensieve relatie door hun landschappelijke ligging, maar verschillen tegelijkertijd. Beide steden hebben een uitgesproken eigen karakter, eigen krachten, functies en unieke kansen.

Appingedam is een stad met een rijke cultuurhistorie en een toeristisch centrum. Bezoekers worden aangetrokken door de historische charme en het rustige karakter. Het is een plek met een sterke nadruk op erfgoed en beleving. Delfzijl is een dynamische havenstad met een industrieel karakter, die economische activiteit en werkgelegenheid genereert. Delfzijl heeft de stoere uitstraling van een garnizoensstad die via de Eems en de haven verbonden is met de zee.

Beide steden staan voor uitdagingen. Wijken en verbindingen kunnen beter en de sociale en economische kansen moeten optimaal worden benut.

Gezamenlijk vormen beide kernen al lange tijd een stedelijk woon- en werkgebied voor inwoners en bezoekers. Nu, na de oprichting van de gemeente Eemsdelta, is het moment gekomen om de samenhang verder te versterken, om zo opgroeien, wonen, werken, leven en verblijven in brede zin aantrekkelijk, gezond en toekomstbestendig te maken.

Door te investeren in beide kernen afzonderlijk én in de onderlinge samenhang brengen we beide kernen in hun kracht. Door elkaars sterke punten beter te benutten en beide kernen te verbinden, ontstaat er een stedelijk gebied dat gezamenlijk sterker is dan de som der delen.



▲ van matig verbonden kernen, naar verbonden kernen die profiteren van elkaars krachten: synergie

Verspreide functies

Versterking door verschillen

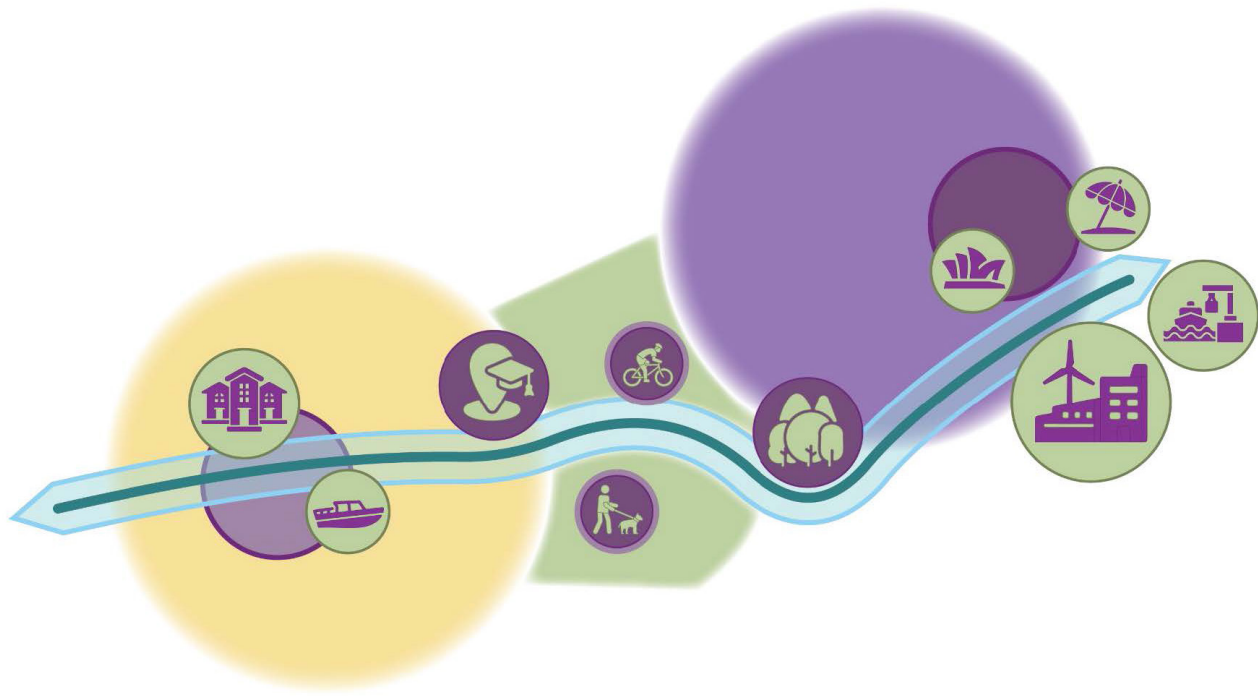
De verschillen in identiteit en functie maken samenwerking tussen Appingedam en Delfzijl kansrijk. In beide kernen vinden veel ontwikkelingen en investeringen plaats die de aantrekkingskracht en het eigen karakter versterken.

Belangrijke ontwikkelingen in het cultuurhistorische Appingedam zijn, bijvoorbeeld: de versterking en vergroening van het centrum en de integrale aanpak van bestaande en nieuwe woonwijken. Met de Campus Eemsdelta is een belangrijke voorziening gerealiseerd om jongeren te binden aan opleidingen en aan werk in de eigen regio.

In de dynamische havenstad Delfzijl is een strand gerealiseerd met een fraaie voetgangersoversteek naar het centrum, zijn nieuwe perspectiefwijken gebouwd en biedt de komst van het Huis van Cultuur en Bestuur een belangrijke nieuwe functie.

Samen kunnen beide kernen een breder publiek aantrekken en een diversiteit aan voorzieningen en mogelijkheden bieden, die ze elk afzonderlijk niet kunnen bieden. Om de verbinding tussen beide kernen te versterken zijn de visies en ontwikkelingen in en rond Appingedam en Delfzijl in kaart gebracht (volgende pagina).

Door hun complementaire functies hebben de steden gezamenlijk een sterkere regionale aantrekkingskracht. Ze vormen samen een belangrijk regionaal centrum voor de omliggende dorpen. De steden vullen elkaar aan en versterken elkaar binnen een gezamenlijk stedelijk gebied. Dat maakt Appingedam en Delfzijl uniek ten opzichte van andere regiokernen in de provincie Groningen.



▲ conceptuele weergave verspreide functies en connectie tussen de kernen

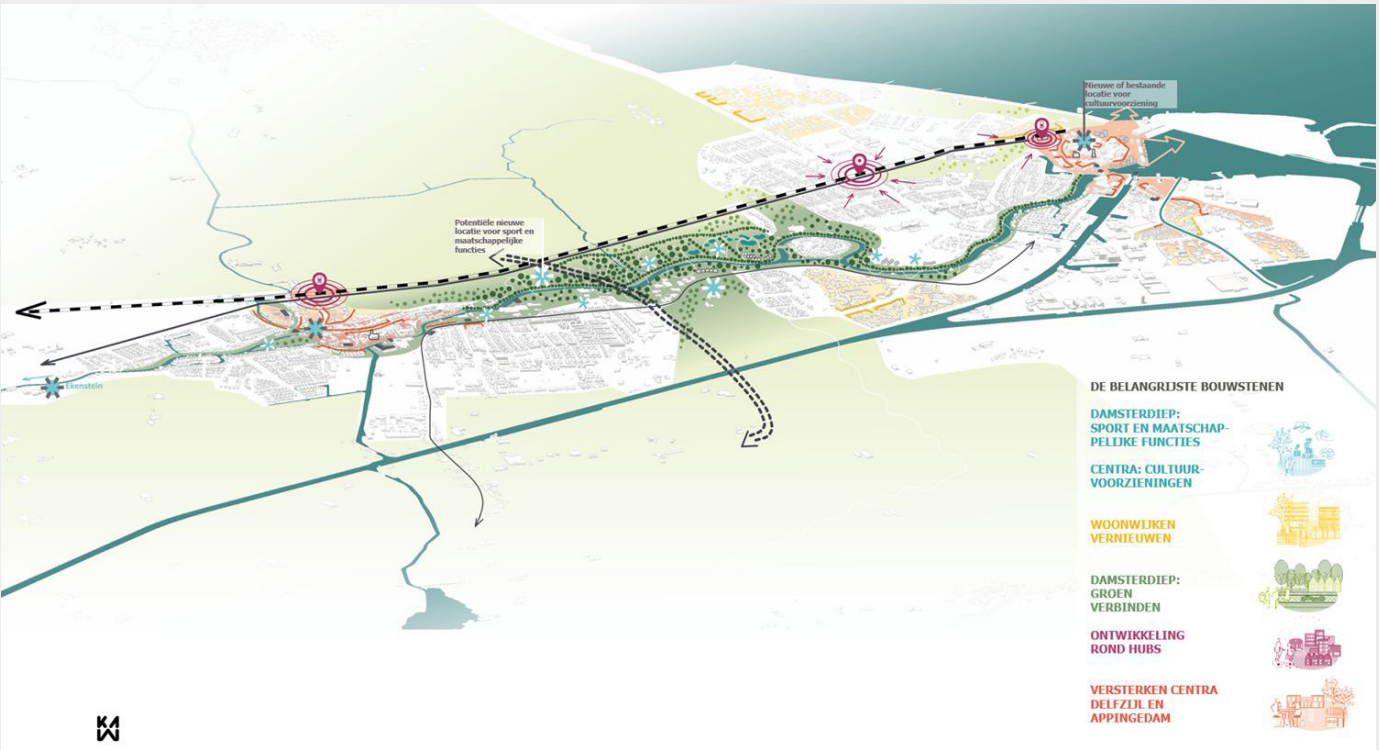
Kader: Bouwstenen Brede Welvaart

Aanleiding van Masterplan Fase I: Brede Welvaart

In de eerste fase van het Masterplan zijn alle kernen geanalyseerd om na te gaan welke (fysieke) bouwstenen nodig zijn om in te investeren in het kader van de Brede Welvaart. De zes bouwstenen waar Appingedam-Delfzijl in zou moeten investeren zijn:

- Maatschappelijke functies vernieuwen
- Woongebied vernieuwen
- Groen verbinden
- Ontwikkelen rondom hubs
- Revitaliseren winkelgebied
- Onderling verbinden van ontwikkelingen

De afbeelding hiernaast toont het Eindbeeld van Fase I. Dit eindbeeld is het startpunt voor deze stedenbouwkundige visie. De bouwstenen zijn ook gebruikt om lopende (en nieuwe) projecten te inventariseren en te categoriseren.



▲Eindbeeld Masterplan Fase I

Kader: Actieve kernen in ontwikkeling

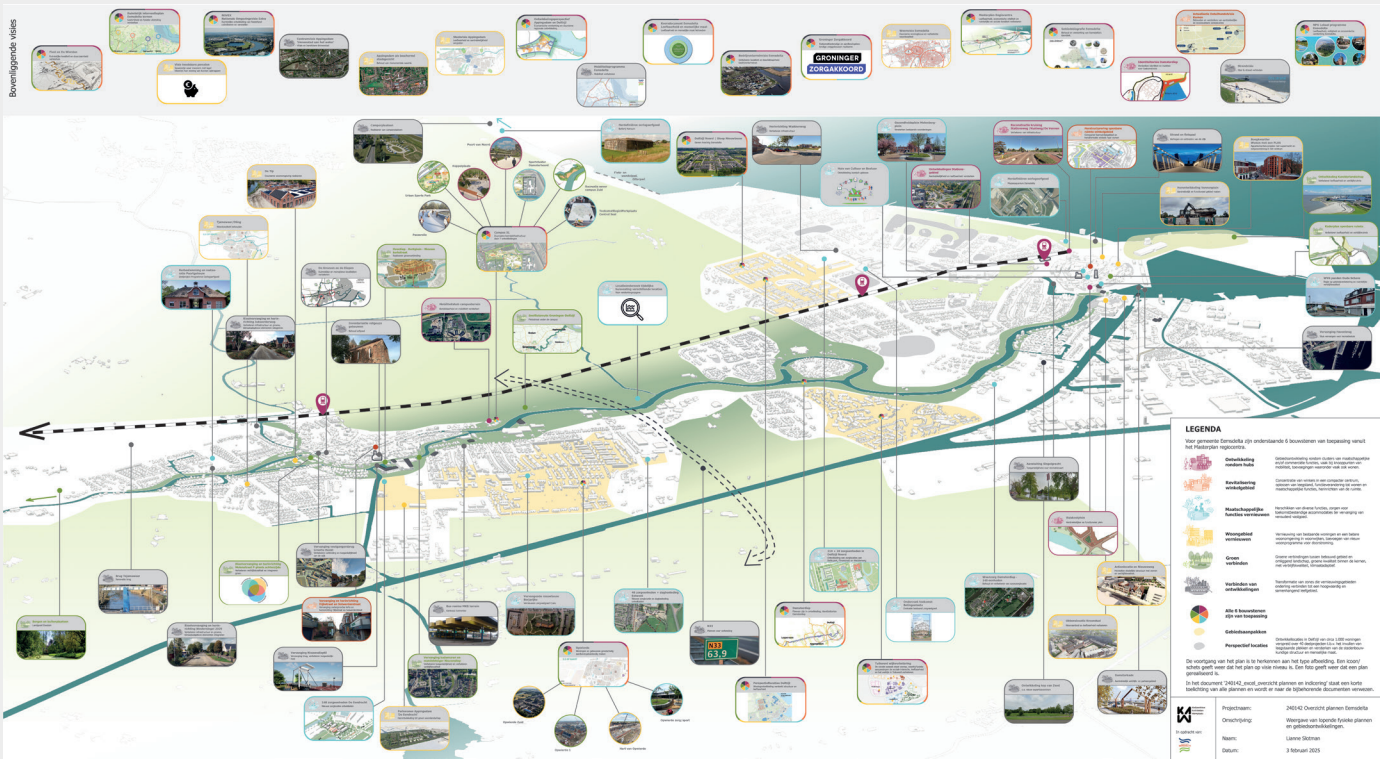
Scala aan lopende projecten

Op de vorige pagina's is inzichtelijk gemaakt dat Appingedam en Delfzijl weliswaar complementair zijn, maar dat de onderlinge verbinding sterker kan. Dit is tevens de focus van het Masterplan en van dit stedenbouwkundig perspectief.

De gemeente Eemsdelta en KAW hebben gezamenlijk een overzicht gemaakt van alle lopende, fysieke plannen en gebiedsontwikkelingen. Dan blijkt dat er al veel projecten zijn, sommige echt uniek voor de betreffende kern, sommige al in samenwerking. Per domein brachten betrokkenen in kaart welke projecten momenteel in uitvoering zijn. Deze plannen zijn vervolgens gekoppeld aan de zes bouwstenen van het Masterplan Regiocentra.

Op de kaart hiernaast zijn de verschillende plannen omkaderd door de kleur van de specifieke bouwsteen. Het is mogelijk dat een plan bijdraagt aan alle zes de bouwstenen. De voortgang van het plan is te herkennen aan het type afbeelding. Een icoon of schets geeft weer dat het plan op visieniveau is. Een foto geeft weer dat een plan gerealiseerd is. Daarnaast is er op de kaart aandacht voor alle bovenliggende visies die van toepassing zijn op het gebied.

De lopende projecten vormen de basis voor het masterplan en de stedenbouwkundige visie. Ze bouwen zoveel mogelijk voort op het DNA van beide kernen en passen per definitie in het gedeelde toekomstbeeld.



▲ Projecteninventarisatie: gedeelde basis als vertrekpunt

Verbindingen benutten

Waarom versterken we de verbinding?

Waar beide steden lange tijd hun eigen weg zochten, kunnen ze gezamenlijk meer kwaliteit bieden dan ooit, juist door hun eigen karakters te benadrukken. Door naar het gebied als geheel te kijken, zijn er meer voorzieningen beschikbaar dan in steden van vergelijkbare omvang. Delfzijl biedt kansen voor nieuwe werkgelegenheid, met: een haven, een strand en een nieuw Huis van Cultuur en Bestuur. Appingedam is de ontspannen tegenhanger: een stad met veel cultuur en historie en met een moderne campus.

Tussen beide steden ligt een gebied waar we met een nieuwe bril naar willen kijken, vanuit het perspectief van verbinding. Verbinding tussen de kernen en verbinding met de geschiedenis en het landschap.

Hoe leggen we de verbinding?

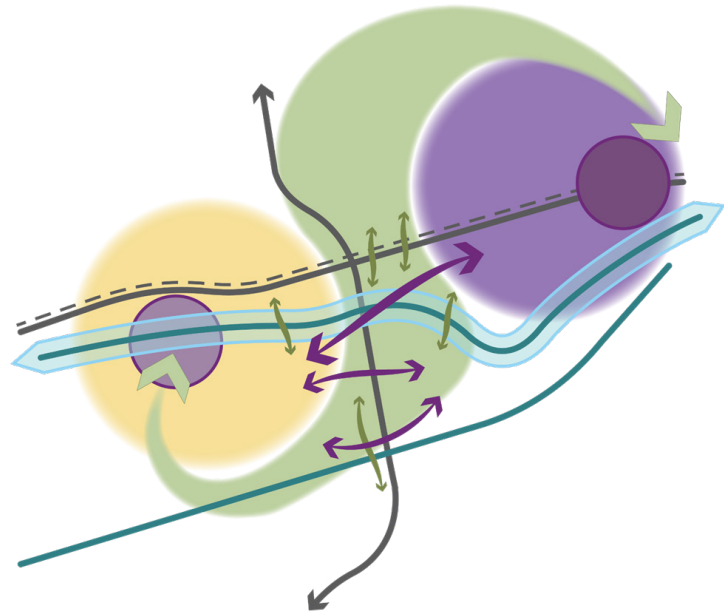
Voor beide steden en voor het gebied ertussen sluiten we aan op de aanbevelingen uit de gebiedsbiografie:

- Waardeer en erken de kennis en ervaring van de inwoners van de gemeente Eemsdelta. Maak samen keuzes voor de lange termijn.
- Leer van oude gebruiken voor nieuwe processen. Vertel het verhaal van de verlichte ondernemer en organiseer wederkerigheid tussen de 'landschapsvervuilers' en wat zij de samenleving teruggeven aan landschapsversterking.

- Organiseer een integraal kwaliteitsteam dat ruimtelijke kwaliteit bewaakt en helpt met de Omgevingsvisie en advies. Laat de verantwoordelijke wethouders consequent aanwezig zijn bij de vergaderingen van dit team.
- Creëer een langetermijnperspectief voor de bodem, het water en de natuur. Sluit aan op de specifieke opgaven waar de gemeente Eemsdelta voor staat. Schets het perspectief op cultuurhistorie en landschapskwaliteit.
- Koester de culturele en religieuze geschiedenis. Kijk ook door een culturele bril naar het landschap en de nieuwe opgaven. Denk aan industriële routes die het werkgebied vanuit haar schoonheid laten zien.
- Gebruik de eigenheid en logica van het landschap. De verschillende landschappen, inclusief het industrielandchap, hebben elk een eigen laadvermogen voor nieuwe interventies en bieden kansen voor vervlechting en recreatieve routes.

Bestaande verbindingen uitlichten

Op de volgende pagina's lichten we twee majeure verbindingen toe: **de verdubbeling van de N33 en de Damsterdiepzone**



▲ De fysieke verbindingen tussen Appingedam en Delfzijl

Verdubbeling N33

Verbindingen en kruisingen

De N33 is een economische drager in Eemsdelta. Het is een essentiële verbinding tussen de Eemshaven, Appingedam, Delfzijl en het achterland. De gewenste en noodzakelijke verdubbeling komt in zicht.

De N33 loopt tussen Appingedam en Delfzijl en wordt nu soms gezien als een barrière voor de verbinding tussen beide steden. Met de verdubbeling zien we kansen om de N33 in te zetten als verbinder, door kruisingen met het spoor, de N360, het Damsterdiep en het Eemskanaal én belangrijke ecologische passages beter te benutten. We zien kansen om de manier waarop de N33 zich verhoudt tot het landschap te verbeteren. Daardoor wordt de verbinding tussen beide steden sterker en voegt de infrastructuur zich ook beter naar het landschap.

We zien de N33 op termijn als ‘parkway’ door het landschap tussen Appingedam en Delfzijl lopen. Daarbij verbergt de N33 zich als het ware in het wierdenlandschap en zal nagenoeg onzichtbaar zijn. In bebouwd landschap ligt de N33, ter plekke van kruisingen met het onderliggende wegennetwerk, juist verhoogd in het landschap. Hierdoor ontstaan kansen voor aantrekkelijke verbindingen tussen de steden en met het landschap.



Platform Park, Californië, LA, ontworpen door Terremoto, foto: Philipp Obkircher



Rhine Park, Duisburg, DU,ontworpen door LOIDL, foto: Stephen Schauer



▲ Centrale as, Friesland NL, ontworpen door H+N+S



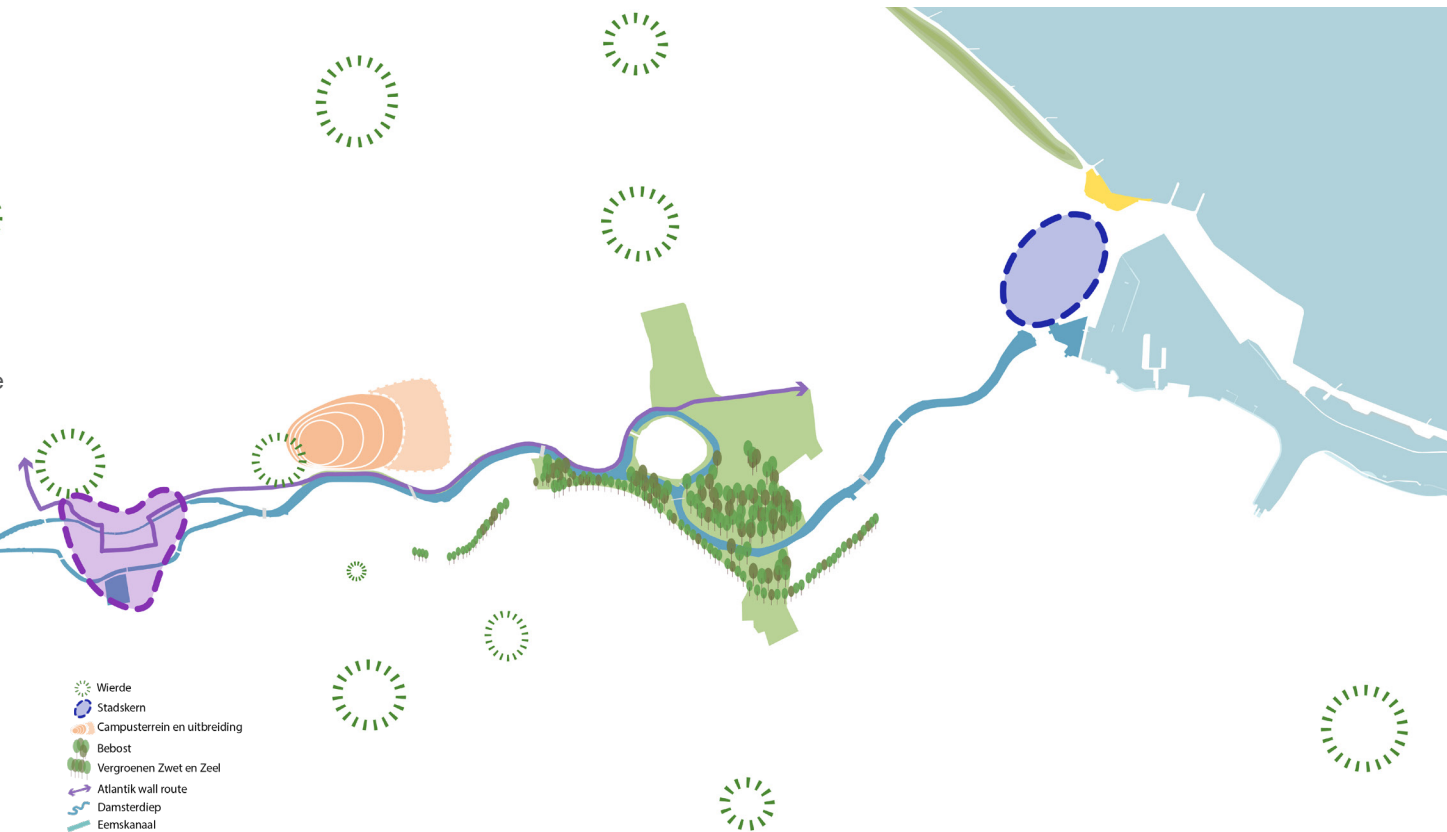
Damsterdiepzone

Het Damsterdiep als recreatieve ader

Het Damsterdiep heeft in dit gebied een bijzondere cultuurhistorische en landschappelijke betekenis. Het Damsterdiepgebied is echter fragmentarisch ontwikkeld en biedt meer kansen om het verhaal over het ontstaan en als verbinder van ruimtes te vertellen.

We zetten in op meer beleving vanaf het water en langs de oevers. Er zijn veel elementen die als trekpleister kunnen fungeren; (industriële) erfgoed, oude sluisjes, kades, aanmeerpalen, bruggen, steigers en haventjes zijn in potentie allemaal parels langs het Damsterdiep.

Bovendien is het Damsterdiep een structurerend element in het landschap en ook daadwerkelijk een oude verbinding tussen Groningen, Appingedam en Delfzijl. Het Damsterdiep kan ook als zodanig weer gaan functioneren en letterlijk alle mooie plekken in zowel Delfzijl als Appingedam met elkaar verbinden.



VISIE



Foto door: Koos de Wit, Beeldbank Groningen

Visie

Appingedam en Delfzijl als basis

Het Masterplan richt zich op het versterken van de unieke kwaliteiten van Appingedam en Delfzijl. Daarbij worden de bestaande, complementaire kwaliteiten en functies in beide steden beter benut en uitgebouwd. Hierdoor ontstaat een aantrekkelijker, diverser en innovatiever aanbod voor jeugdige en volwassen bewoners, bezoekers, werknemers en ondernemers.

We baseren tekst en beeld in dit hoofdstuk op de meest recent vastgestelde visies voor beide steden. We leunen op wat eerder is bedacht en brengen dat versneld tot uitvoering. De onderliggende visies zijn:

- Cultuurhistorische analyse beschermd stadsgezicht Appingedam (2023)
- Stadsvisie Appingedam 2019-2030 (2019)
- Ontwikkelingsperspectief Appingedam Delfzijl 2030 (2009)
- Wensbeeld Delfzijl (2011)
- Actieplan centrum Delfzijl 2012-2022 (2012)

Tegelijkertijd zetten we in op de verbinding tussen beide steden, gericht op een kwalitatief hoogwaardig, stedelijk gebied met allure binnen de weidsheid van 32 prachtige dorpen en het buitengebied.

Appingedam: Een stad met een kleinschalige en historische binnenstad, gericht op huidige en nieuwe (jonge) bewoners en bezoekers.



Delfzijl: Een moderne vestingstad met een compact, aantrekkelijk centrum in sterke verbinding met het omliggend gebied: de haven, het water en een innovatieve industrie als economische motor.

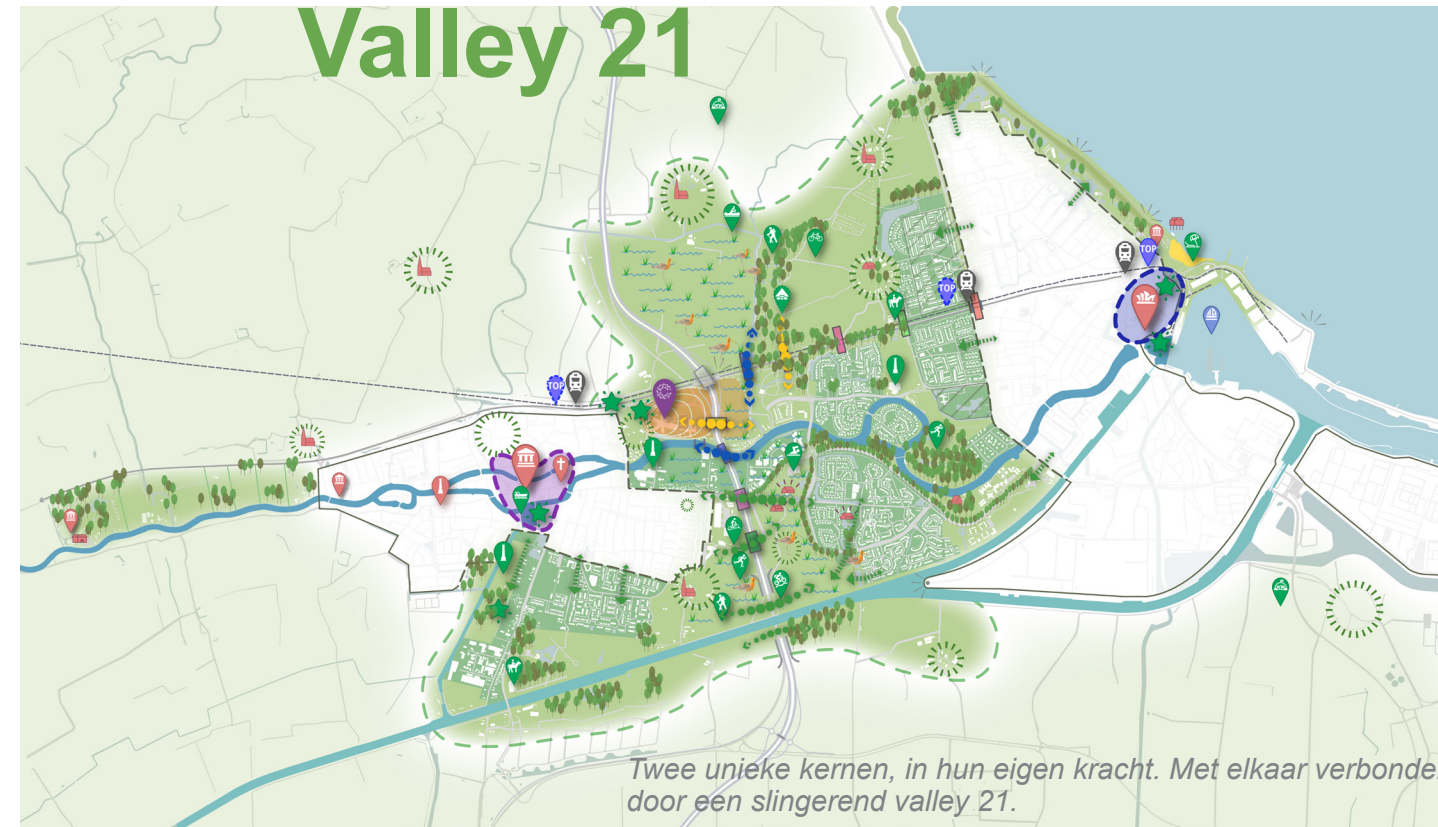
Visie

Valley 21: Het landschapspark als nieuwe verbinder

We introduceren **Valley 21**: een slingerend landschapspark met een cruciale rol in de relatie tussen de economische en culturele dragers van het gebied, waarmee een betekenisvolle en aantrekkelijke omgeving ontstaat. Het park vormt de verbinding tussen de stoere wereld van de haven met, bijvoorbeeld, de sluizen en kranen van Delfzijl, de landschappelijke kwaliteiten van het wierdenlandschap en de cultuurhistorische bebouwing en de Campus Eemsdelta. De naam **Valley 21** wordt ontleend aan:

- De kansen die de verbinding tussen beide steden biedt voor het binden van kinderen en jongeren aan de gemeente.
- Een nieuwe trail met inspirerende stop- en beleefpunten, met de lengte van een halve marathon (21,1 kilometer) die jaarlijks georganiseerd kan worden.

Het landschapspark is daarmee niet slechts een groenvoorziening, maar ook een multifunctionele ruimte die de identiteit van de kernen en van de regio versterkt. Het wordt een gebied voor sport, recreatie, natuur- en wateropgaven, een uitloopgebied en een locatie voor evenementen. Zo ontstaat een uniek beleavingslandschap dat de trots, veerkracht, innovatiekracht en cultuurhistorie van het gebied en zijn bewoners benadrukt. Valley 21 wordt gedragen door de twee kernen en draagt tegelijkertijd bij aan beide kernen.



Stad Appingedam

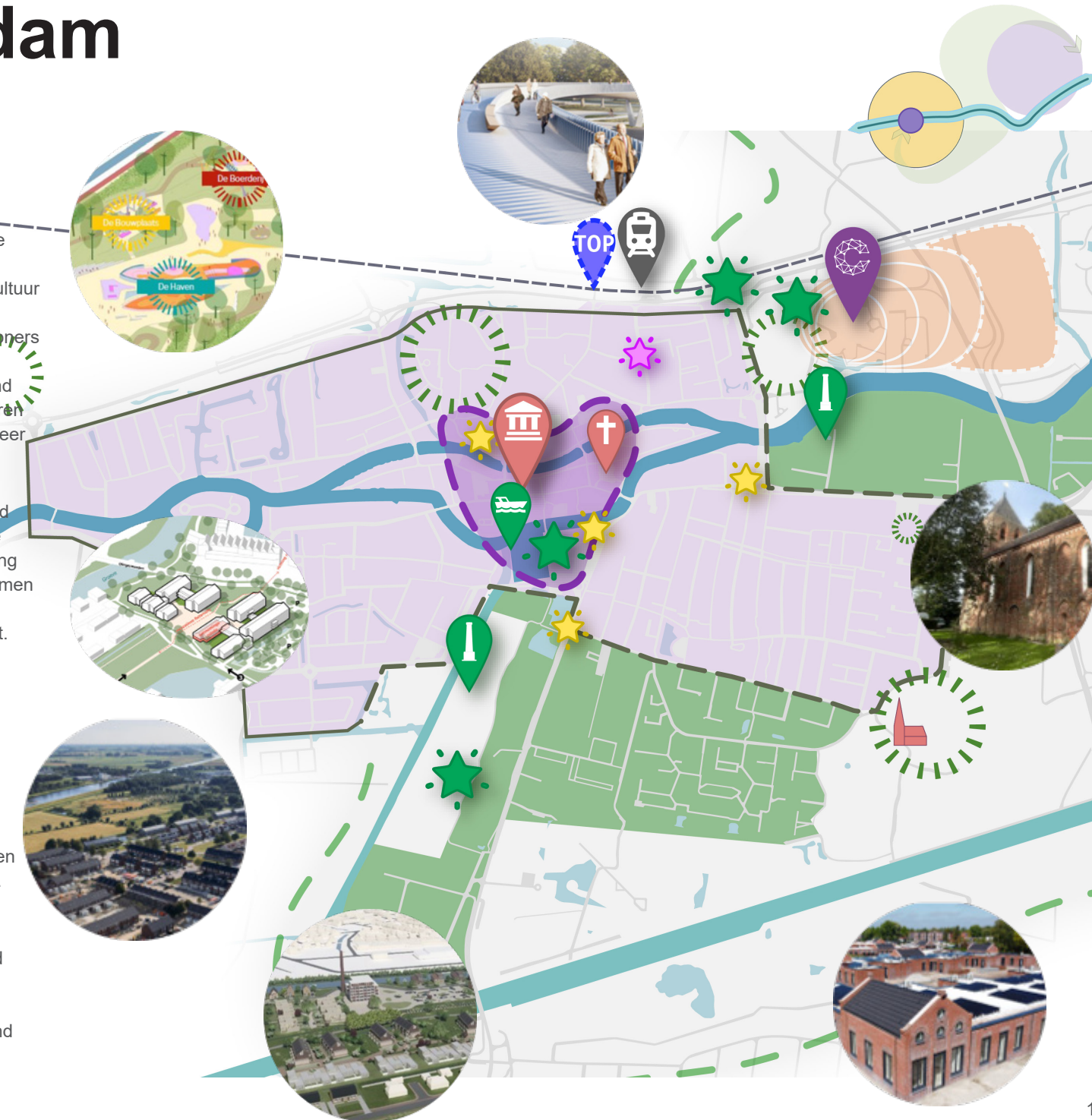
Appingedam: kansrijke stad!

Sinds de start van de versterkingsopgave, voortkomend uit de aardbevingsproblematiek, is gebouwd aan een kansrijke stad waar het goed wonen is, voor iedereen en in een prettige omgeving. Appingedam is een stad met een kleinschalige, historisch intacte binnenstad, een rijk aanbod aan kunst en cultuur en een actieve gemeenschap. We koesteren het historische karakter en richten ons op de huidige en nieuwe (jonge) bewoners en bezoekers. Dat doen we door lokaal ondernemerschap en ambachtelijkheid te stimuleren en de relatie met het omland te versterken. In ruimtelijk perspectief beschermen en koesteren we ons historisch erfgoed en stellen we het water en groen weer centraal.

Voor kinderen van 0 tot 12 jaar zijn twee kindcentra ontwikkeld met verschillende vormen van onderwijs en maatschappelijke functies. De Campus Eemsdelta is een belangrijke ontwikkeling waar cultuur, sport, ondernemerschap en onderwijs samenkomen voor leerlingen en inwoners uit de brede omgeving. In de komende jaren wordt dit nog nadrukkelijker tot uiting gebracht.

In en rondom de levendige binnenstad van Appingedam zijn cultuurhistorische aspecten belangrijke elementen van stedenbouwkundige ontwikkelingen. De geschiedenis van de oude gasfabriek zien we terug bij de ontwikkeling van De Tip tot woongebied. Het industriële karakter van kartonfabriek De Eendracht is de basis voor de ontwikkeling van een woonlandschap waarin functies als wonen, zorgwonen voor verschillende doelgroepen, recreatie, historie en natuur worden samengebracht. We noemen dit parkwonen op de Eendracht.

In de grootste woonwijk van Appingedam, Opwierde, worden tijdens de versterkingsopgave ook verbeteringen gerealiseerd op het gebied van klimaatbestendigheid, vergroening, ruimte voor spelen en verbindingen met het omliggende landschap. Ook in Oling en Tjamsweer is de verbinding met het omliggend landschap belangrijk.



Stad Appingedam

Het verhaal van de stad Appingedam bestaat in 2027 al 700 jaar. Het behoud en herstel van cultureel erfgoed is sinds de tweede helft van de vorige eeuw ingezet en is nog steeds actueel. In de binnenstad worden panden opgeknapt en voormalige winkelpanden omgevormd tot woonpanden. Het winkelgebied wordt geconcentreerd in de Dijkstraat. Vrijkomende panden, zoals de voormalige HEMA en het postkantoor, zijn getransformeerd voor nieuwe functies of gesloopt om meer ruimte te bieden voor beleving van de historische binnenstad in combinatie met het versterken van groen parkeren (Prof. Cleveringaplein). De stad biedt veel kunst en cultuur, onder meer door de aanwezigheid van galerieën en evenementen als Terug naar het Begin en BieDaip. Op het Prof. Cleveringaplein staat ook een mooie zuil die de geschiedenis van 700 jaar Appingedam vertelt.

Met het winkelcentrum Overdiep is de binnenstad aan de zuidzijde vergroot met een stadshaven, winkels, wonen en zorgvoorzieningen. Het historische en het nieuwe deel van de binnenstad vormen tezamen een toekomstbestendig centrum voor Appingedam. Voor deze toekomstbestendigheid wordt onder andere ingezet op het verbeteren van de verblijfskwaliteit voor jong en oud en het versterken van recreatieve functies.

Belangrijke stedenbouwkundige waarden voor het toekomstperspectief van Appingedam zijn: de aanwezigheid van en de oriëntatie op het water, de grotendeels intacte middeleeuwse stadsstructuur, de sterke samenhang tussen buitenruimte en gebouwen en het beeld van een stenige stad met bijzondere groene plekken.

Prioritaire gebieden Appingedam

De prioritaire gebieden binnen Appingedam zijn gericht op investeringen in en rondom het campusgebied, de verbinding met het historisch centrum en het upgraden van de entree-gebieden:

- Urban Sports Park
- Passerelle/veilige route station - campus
- Groene route/inrichting verblijfsruimte tussen de nieuwe wijk De Eendracht, het Overdiep en de historische binnenstad
- Woldweg
- Bolwerk
- Routeduiding station - centrum
- De Eendracht
- Busremise.

De prioritaire gebieden in het kader van de Regio Deal worden in het volgende hoofdstuk uitgewerkt.



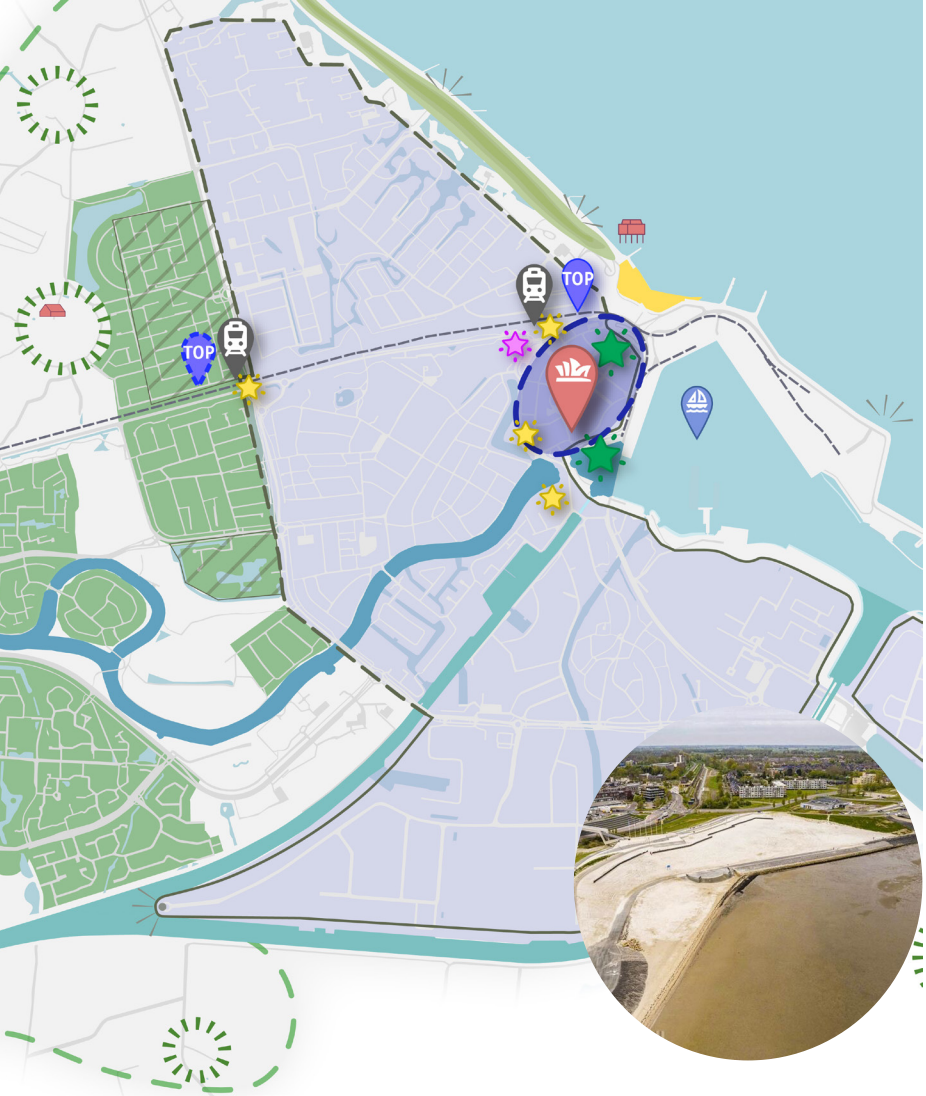
Stad Delfzijl

Delfzijl, de economische hub van Eemsdelta

De kracht van Delfzijl ligt in de strategische ligging aan en de oriëntatie op het water: de haven, de Eems, het Eemskanaal en het Damsterdiep. Het is een stad met prachtige evenementen als Delfsail en al voor de 150e keer de beroemde Pinksterfeesten. De kansen die het maritieme karakter van deze levendige stad biedt, willen we verder uitwerken. Dit doen we door de stad te transformeren naar een moderne vestingstad met een compact, aantrekkelijk centrum in sterke verbinding met het omliggend gebied: de haven, het water en een innovatieve industrie als economische motor.

De taak om Delfzijl steeds meer te laten passen bij de toekomst is onveranderd. Dit geldt zeker voor het gebied Centrum Zuid-Oost en het Molenbergplein, de 'huiskamer' van Delfzijl. Een belangrijke ontwikkeling is het toekomstige Huis van Cultuur en Bestuur met de combinatie van Theater De Molenberg, bibliotheek en gemeentehuis. Gepositioneerd tussen het Molenbergplein en de Damsterkade zal dit gebied getransformeerd worden tot een hotspot in de stad. Het Molenbergplein zal groener worden en zijn functie als 'huiskamer' beter kunnen gaan vervullen. De voorheen industriële Damsterkade wordt getransformeerd tot bronpunt voor het centrum, met parkeren en als schakel naar de haven. Er komt een aantrekkelijk voetgangersgebied dat doorloopt naar de havenboulevard.

Aansluitend aan het Huis van Cultuur en Bestuur wordt ook het centrumdeel Zuid-Oost verbeterd door het opknappen van panden, een transformatie naar wonen en groenere verblijfsgebieden.



Stad Delfzijl

Het centrum beter ontsluiten

Met de herinrichting van het Vennenplein, het strand en loopbrug De Diekloper lukte het al om het centrum beter te verbinden met de haven en de Eems. Ook is het centrum voor voetgangers goed en aantrekkelijk ontsloten vanaf het station met een nieuwe, groenere inrichting. Belangrijk zijn de verbeterde toegankelijkheid voor het verkeer en voldoende parkeergelegenheden. Met de herontwikkeling van de Damsterkade en de afronding van de herinrichting van het Vennenplein krijgt het centrum er twee aantrekkelijke verbindings- en parkeergebieden bij.

De wens is om ook de extra schakels tussen het centrum en de omliggende gebieden beter te ontsluiten. Dat zijn de kruising Stationsweg - Kustweg als de entree naar het Vennenplein, de kruising Buiskoolplein en de omgeving Nieuweweg/Ubbenslocatie. Deze entreegebieden willen we aantrekkelijker, groener en verblijfsvriendelijker inrichten.

Prioritaire gebieden Delfzijl

De prioritaire gebieden voor Delfzijl zijn gericht op de verdere ontsluiting van het centrum en naar het omliggend gebied en het aantrekkelijker en groener maken van de entrees van Delfzijl:

- Damsterkade
- Vennenplein
- Kruising Stationweg - Kustweg
- Nieuweweg/Ubbenslocatie
- Buiskoolplein
- Marktstraat
- Huis van Cultuur en Bestuur en omgeving
- Politiegebouw
- Station West.

De prioritaire gebieden in het kader van de Regio Deal worden in het volgende hoofdstuk uitgewerkt.



Valley 21- van achterkant naar voorkant

Het tussenlandschap: Van achterkant naar voorkant

In het rapport Masterplan Regiocentra komt het belang van de horizontale oost-west verbinding tussen Appingedam en Delfzijl sterk naar voren. Tegelijkertijd zien we, naast deze verbinding, ook landschappelijke kansen voor het toevoegen van een verticale noord-zuid verbinding. Het open gebied tussen beide steden biedt ruimte voor sterkere landschappelijke en (gezonde) vrijetijdsbeleving en voor betere langzaamverkeersverbindingen tussen de steden, hun functies, de aanliggende woonwijken en het omliggende gebied.

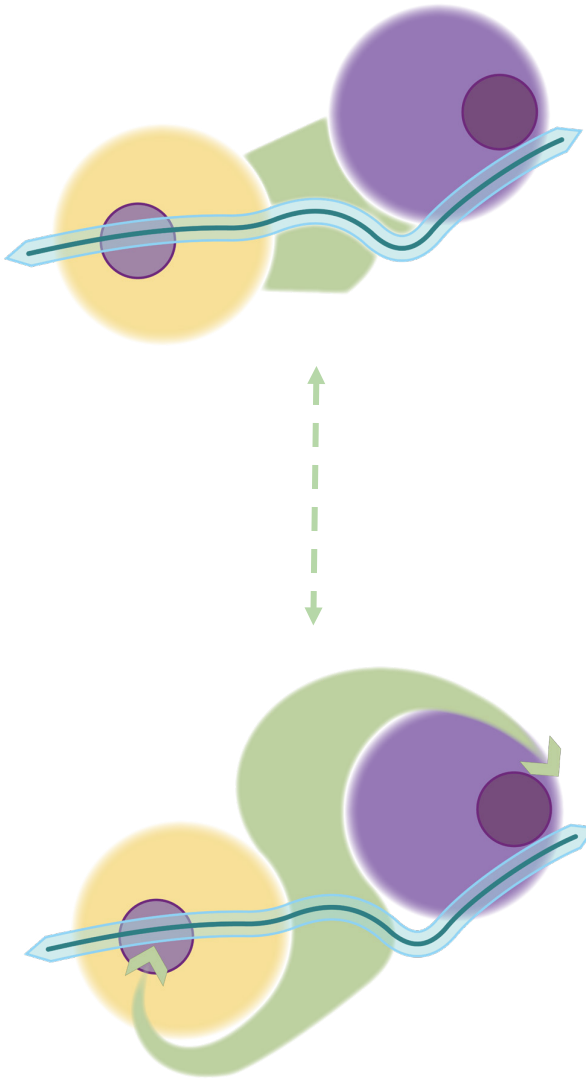
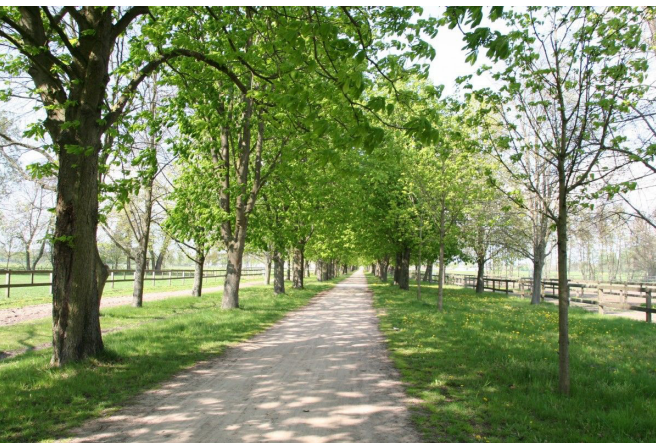
Daarnaast leent het tussengebied zich op termijn voor nieuwe verblijfsfuncties, zoals eventueel kleinschalig wonen en bedrijvigheid. Alles ten dienste van, en in samenwerking met, het landschap en de verbinding tussen de kernen.

De aanleg van wegen en spoorlijnen en verschillen in functieontwikkeling hebben geleid tot ruimtelijk en functioneel gescheiden deelgebieden. Het gebied tussen Appingedam en Delfzijl is daardoor een gebied zonder structuur geworden en wordt minder gewaardeerd. De N33, het spoor, de N360 en de Zwet zijn belangrijke verbindingen, maar zijn tevens, voor sommige groepen, een obstakel. Er is een sterke



oriëntatie op óf Appingedam óf Delfzijl, waardoor het gebied tussen Appingedam en Delfzijl een scheidende restzone is geworden.

Het landschap tussen Appingedam en Delfzijl moet zijn verhaal weer kunnen vertellen, waarbij de aanwezige kwaliteiten weer tot glans worden gebracht en in de schijnwerpers worden gezet. Gelukkig hoeven we niet bij nul te beginnen. Het gebied heeft al veel moois. Op de volgende pagina's gaan we stapsgewijs langs de lagen die als input dienen voor de nieuwe visie op het tussengebied: Valley 21.



De laag van de stadsranden

Transformatie van de stadsranden

De bestaande wijken van Appingedam en Delfzijl die grenzen aan Valley 21 hebben een aparte rol in relatie tot het omliggende groene gebied.

We investeren extra in het vergroenen van deze buurten, zoals bijvoorbeeld Tuikwerd en de Zandplatenbuurt. Zij krijgen daardoor een betere verbinding met Valley 21. Ook tussenliggende bedrijventerreinen worden mee vergroend.

- Wierde
- Vernieuwing Zandplatenbuurt en voormalige ziekenhuislocatie
- Stad verbinden Valley 21
- Grens bebouwde kern
- Grens Valley 21
- Wonen en werken in het groen
- Stad verbinden met Valley 21
- Damsterdiep
- Eemskanaal

De laag van het Landschap

De Wierden als basis

De letterlijke eerste laag, de ondergrond voor Valley 21, is het uitgestrekte wierdenlandschap. Samen met agrariërs en het waterschap onderzoeken we of we een vernattingsstrategie kunnen toepassen. Hiermee kunnen we niet alleen invulling geven aan de wateropgave en klimaatadaptatie, maar ook bijdragen aan het versterken van de natuur én de recreatie een boost geven.

We zien zachte overgangen voor ons tussen de omliggende wijken en Valley 21, waarbij ook deze wijken bijdragen aan de vernattingsstrategie. Ook bedrijvenlocatie Het Zwet is een fysiek onderdeel van Valley 21. De aansluitingen en ontwikkelingen op deze locatie worden opgenomen in het parkgebied om zo groene woon- en werkgebieden te laten ontstaan.

- Wierde
- Vernieuwing Zandplatenbuurt en voormalige ziekenhuislocatie
- Stad verbinden Valley 21
- Grens bebouwde kern
- Grens Valley 21
- Wonen en werken in het groen
- Vernattingsgebied
- Bebost
- Vergroenen Zwet en Zeel
- Stad verbinden met Valley 21
- Damsterdiep
- Eemskanaal

De laag van de Parels

Bestemmingen in het gebied: bekende en onontgonnen parels laten glanzen:

Valley 21 maakt het mogelijk om de bestaande mooie plekken in het gebied beter te ontsluiten en ze het podium te bieden dat ze verdienen. De volgende parels verdienen dat in ieder geval:

- De wierden, met de daaropstaande kerken, in het landschap
- Steenfabrieken en industrieel erfgoed
- Atlantikwall-bunkers
- Haven Appingedam
- Strand Delfzijl
- Landgoed Ekenstein
- Campus Eemsdelta en het Urban Sports Park
- Musea en kerken.



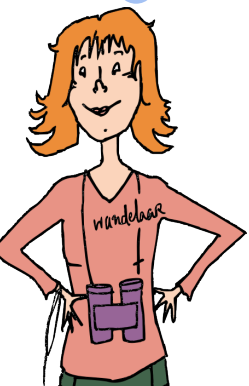
De laag van Trail 21

Trail 21 : Activeren en motiveren

Eén van de hoogste doelen van Valley 21 is het activeren van mensen. Trail 21 is een hippe route en bovenal een uitdagend parcours voor hardlopen en wandelen. Trail 21 maakt gebruik van bestaande en nieuwe routes en wordt visueel herkenbaar. Deze trail wordt gebruikt voor een jaarlijkse halve marathon. Hij is multi-inzetbaar: voor recreatie, sport, educatie en natuurlijk ook ontmoeten. De trail verbindt alle parels, landschappen en bestaande routes met elkaar. Het is een herkenbaar element met een eenduidige inrichting.

“De trail is een avontuur!”

In het volgende hoofdstuk is de eerste aanzet voor de trail!



De laag van versterken van verbindingen

Verbindingen noord-zuid en oost-west verzachten

Er zijn meerdere fysieke infrastructuren die beide kernen met elkaar verbinden. De verdubbeling van de N33 is hoognodig en zeer gewenst. Naast de betere verbinding die dit oplevert voor het snelverkeer, zorgt dit voor andere verkeerstypen (langzaam verkeer: lopen, fietsen) voor barrières. De uitdaging is deze barrières te verzachten en tegelijkertijd de verbindingen in stand te houden.

Dit betekent dat de bestaande infrastructuur op plaatsen aangepast zal worden om zich op een andere manier te verhouden tot Valley 21:

- Bij de verdubbeling van de N33 ontwerpen we onderdoorgangen als poorten naar Valley 21.
- Ook onder het spoor en de N360 realiseren we betere verbindingen, met brede en toegankelijke onderdoorgangen voor: wandelaars, fietsers, ruiters te paard en voor de kanoroute.
- De wegen die in Valley 21 liggen, zoals de Zwet, de Zeel en de Farmsumerweg, transformeren we naar groene 'parkways'.
- We ontwikkelen het Damsterdiep tot recreatieve verbinder en drager van industrieel erfgoed.

Valley 21 is goed bereikbaar te voet, per fiets, maar ook per spoor vanaf Station Appingedam en Station Delfzijl West.

Valley 21



Toekomstperspectief



PRIORITAIRE GEBIEDEN



Foto: Beeldbank Eemdelta

Wat zijn de prioritaire gebieden

APPINGEDAM

In Appingedam zetten we met de Regio Deal Masterplan Regiocentra een plus op drie projecten:

1. De ontwikkeling van het Urban Sports Park op Campus Eemsdelta.
2. Een veilige route via een passerelle tussen Campus Eemsdelta en het station.
3. Vergroening en versterking van de verblijfskwaliteit van de route tussen park De Eendracht, het Overdiep en de binnenstad.

Hiernaast ligt de prioriteit op de ontwikkeling van:

1. Woldweg
2. Bolwerk
3. Routeduiding station - centrum
4. De Eendracht
5. Busremise
6. Verbinding Overdiep - centrum

DELFIJL

In Delfzijl zetten we met de Regio Deal Masterplan Regiocentra een plus op twee projecten:

1. Verbeteren van het Vennenplein als aantrekkelijke entree van het centrum met ruimte voor parkeren en als startpunt voor bezoek aan centrum en strand met groene routes richting dijk en strand.
2. Transformatie van de Damsterkade tot aantrekkelijke entree van het centrum en als startpunt voor bezoek aan het centrum en aan de haven.

Hiernaast ligt de prioriteit op:

1. Kruising Stationsweg - Kustweg
2. Nieuweweg/Ubbenslocatie
3. Buiskoolplein
4. Marktstraat
5. Huis van Cultuur en Bestuur en omgeving
6. Politiegebouw
7. Station West

VALLEY 21

In Valley 21 zien we grote kansen voor een nieuw programma met kwaliteit voor het gebied zelf als aantrekkelijke en verbindende voorkant van het stedelijk gebied. Met dit programma levert Valley 21 tevens extra kwaliteitsimpulsen voor de (omliggende woonwijken en bedrijventerreinen in de) regiocentra Appingedam en Delfzijl. Het programma omvat deels fysiek-ruimtelijke ingrepen en deels activiteiten en andere ingrepen. Valley 21 biedt bovendien kansen om inwoners, ondernemers en eigenaren te activeren en enthousiasmeren om ook zelf verbeteringen door te voeren.

We zetten in op:

1. Trail 21 (halve marathonroute)
2. Landschappelijk programma (klimaatadaptatie, waterberging/vernatting, vergroening)
3. Uitbreiding sportieve activiteiten
4. Nieuwe routes
5. Jongerencampus/huisvesting
6. Recreatieve ontwikkelingen
7. Stimuleren van ondernemerschap

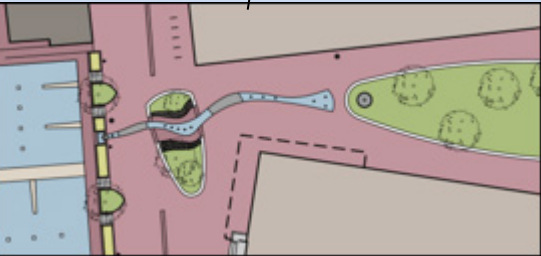
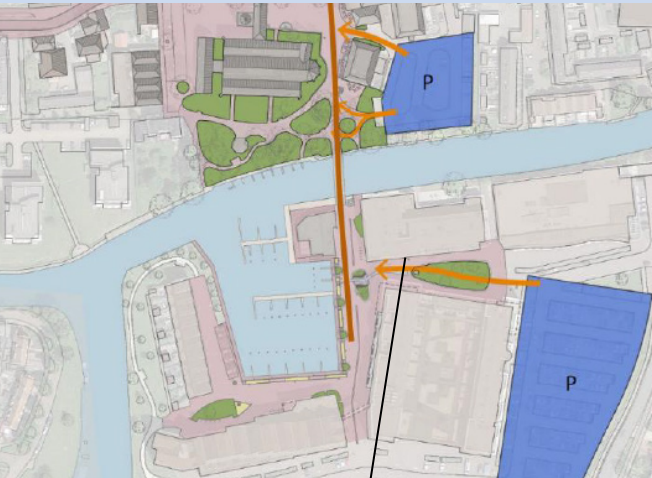
In de bijlage is een overzicht opgenomen waarin de koppeling wordt gemaakt tussen de verschillende projecten en de bouwstenen uit het Masterplan Regiocentra. Ook wordt per project kort het sociaal-economische effect toegelicht.

Prioritaire gebieden 2024: Groene route en verblijfsruimte Eendracht - Centrum Appingedam

Dit plan bestaat uit de ontwikkeling van een groene route en de inrichting van de verblijfsruimte tussen de nieuwe wijk De Eendracht, het Overdiep en de historische binnenstad.

Ten zuiden van de historische binnenstad is in het eerste decennium van deze eeuw het gebied Overdiep ontwikkeld, met functies die complementair zijn aan die in de historische binnenstad. Het Overdiep heeft een cluster met zorgfuncties, een stadshaven en grootschalige supermarkten die niet in de historische binnenstad passen. De binnenstad kan hierdoor, samen met het Overdiep, zijn rol als hart van Appingedam blijven vervullen.

De wandel- en fietsverbinding, vanaf de nieuwe woonwijk De Eendracht, via het Overdiep en de kerkpleinen naar de Dijkstraat, is van groot belang om het centrum van Appingedam als geheel goed te laten functioneren. Langs deze route worden een aantal noodzakelijke verbeteringen uitgevoerd, zoals een nieuwe brug en de versterking van de oude kademuur. Naast deze noodzakelijke verbeteringen wordt ingezet op het verbeteren van de verblijfskwaliteit om zo aan te sluiten op het kwaliteitsniveau van de ontwikkeling van De Eendracht. De focus ligt op vergroening, verkoeling, speel- en zitelementen en beleving.



Prioritaire gebieden 2024: Passerelle Campus

De Campus Eemsdelta heeft, met zijn bundeling van scholen (zowel middelbare scholen als vakgericht onderwijs) een regionale functie en een grote aantrekkingskracht op de omgeving. Momenteel reizen veel leerlingen met trein en bus vanuit de regio. De huidige situatie bij het oversteken van de N360 is gevaarlijk en door het drukke spitsverkeer een knelpunt voor de bereikbaarheid van de Campus.

Om de onderwijscampus goed bereikbaar te maken vanaf het station komt er een **passerelle over de rotonde**. De passerelle is een functionele verbetering die kan worden vormgegeven als een nieuwe landmark, zodanig dat zowel de functionaliteit als de ruimtelijke, visuele beleving erop vooruitgaan.



Prioritaire gebieden 2024: Urban Sports Park

Bij de ontwikkeling van de Campus Eemsdelta als multidisciplinaire onderwijsvoorziening hoort ook de aanleg van een **Urban Sports Park**. Een nieuwe hotspot, een plek voor jong en oud, waar jong leert van oud en vice versa. Natuurlijk een plek voor sport en spel, maar ook voor ontmoeting en ontspanning.

Het Urban Sports Park wordt openbaar toegankelijk, avontuurlijk en een feest op alle momenten van de dag: 's ochtends, 's middags en 's avonds.



Prioritaire gebieden 2024: Centrum Delfzijl verbinden met de haven

De afgelopen jaren is veel geïnvesteerd in het centrum van Delfzijl en dit zal alleen maar meer worden, onder andere door de realisatie van het Huis van Cultuur en Bestuur. Tegelijkertijd is in de gebieden rondom het centrum veel te doen en te zien, maar zijn deze gebieden maar matig toegankelijk.

Een voorbeeld hiervan is de suboptimale verbinding tussen het centrum en de haven. We zetten in op de transformatie van de Damsterkade. Met een aantrekkelijke inrichting realiseren we hier een uitnodigend startpunt voor een bezoek aan het centrum en aan de haven.



Prioritaire gebieden 2024: Centrum Delfzijl verbinden met het strand

Het strand van Delfzijl is de laatste jaren ontwikkeld tot een echte trekpleister van de regio, een mooi voorbeeld van een gebiedsoverstijgende investering. De aansluiting op het centrum kan echter beter.

We zetten in op verbetering van het parkeren op het Vennenplein, als aantrekkelijk startpunt voor een bezoek aan het centrum, en op verbering van de verbinding tussen het centrum en dijk en strand met groene routes.



Verder kijken: programma voor Valley 21

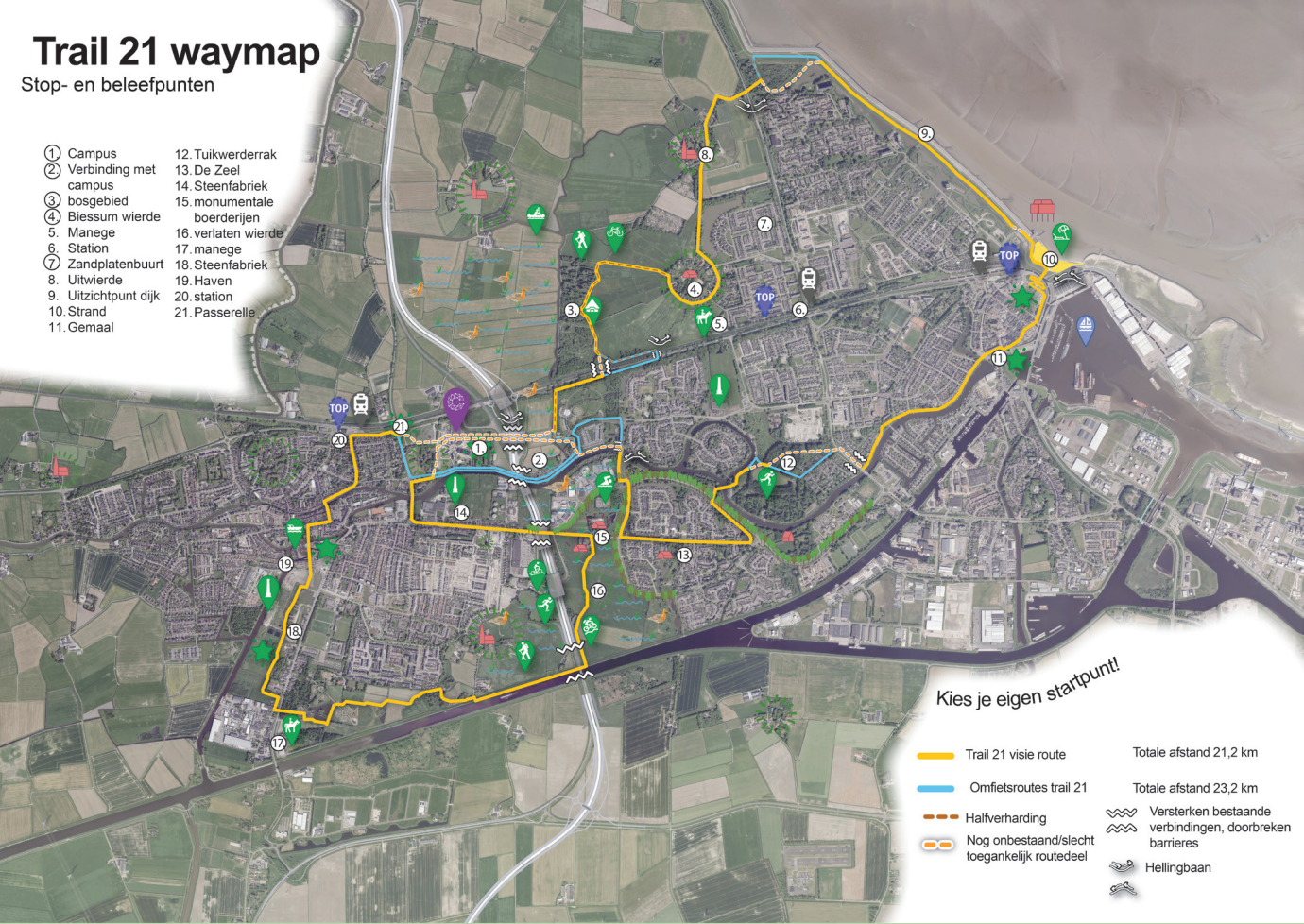
Valley 21: Het nieuwe ingrediënt voor een gezamenlijke toekomst

Het tussengebied is de bakermat van nieuwe projecten voor de komende decennia. We beginnen alvast met:

Trail 21, een route van een halve marathon, voor: hardlopen, wandelen, fietsen. Startpunten zijn er, onder andere, vanaf de Campus Eemsdelta, Station Delfzijl West en Station Delfzijl. De route loopt via de historische centra van Appingedam en Delfzijl en door de groene slinger van Valley 21 langs alle bijzondere plekken en landschappen. Zo gaat de route, onder andere, over de zeedijk, langs wierden, over de Campus en langs het Damsterdiep.

Het **landschappelijk programma** bestaat, onder andere, uit ruimte voor waterberging (in afstemming met het waterschap) en het versterken van de biodiversiteit langs wegen, paden en sloten tot diep in de woonwijken. Agrarische bedrijven kunnen aansluiten bij deze transformaties. Het landschappelijk programma wordt tevens aangewend als boost voor de vrijetijdseconomie.

De sportactiviteiten binnen het **Urban Sports Park**, bij de Campus Eemsdelta, breiden we in Valley 21 uit met 'ruigere' outdoor activiteiten, zoals: bootcamp, cross country running, survival running en mountainbike routes. Bij de verdubbeling van de N33 ontwerpen we een nieuwe, hippe onderdoorgang, geladen met programma's die op de sportactiviteiten aansluiten, zoals: een klimmuur, squashbanen en graffiti-muren.



Verder kijken : programma voor Valley 21

Valley 21: Het nieuwe ingrediënt voor een gezamenlijke toekomst

Nieuwe routes door Valley 21 voor: kanovaren, skeeleren en paardrijden. Ook zetten we in op veilige fietsroutes naar de Campus, zowel vanuit Delfzijl als vanuit de noordelijke dorpen.

Wonen voor jongeren dicht bij de Campus. In Valley 21 is er ook een kans voor het omvormen van huidige locaties met tijdelijke huisvesting tot ruim wonen in het groen en nieuwe, kleine buurtschappen.

Recreatieve ontwikkelingen. Langs het Damsterdiep zijn er zowel kleinschalige als grotere ontwikkelingen mogelijk voor recreatie. Bijvoorbeeld: visplekken, rustplekken voor fietsers en plekken met informatie over het aanwezige erfgoed.

Stimuleren ondernemerschap. We stimuleren de vrijetijdseconomie. Door bijvoorbeeld in te zetten op het transformeren van (woon)boerderijen, bedrijfspanden of erfgoedpanden. Concreet voorbeeld is de ontwikkeling van de historische Bronsfabriek tot broedplaats voor jonge ondernemers.





UITVOERINGSSTRATEGIE & FINANCIËN

Foto: Beeldbank Eemsdelta

Fasering van de prioritaire gebieden

NU

In **Appingedam** zetten we met de Regio Deal Masterplan Regiocentra een plus op drie projecten:

1. De ontwikkeling van het Urban Sports Park op Campus Eemsdelta.
2. Een veilige route via een passerelle tussen Campus Eemsdelta en het station.
3. Vergroening en versterking van de verblijfskwaliteit van de route tussen park De Eendracht, het Overdiep en de binnenstad.

In **Delfzijl** zetten we met de Regio Deal Masterplan Regiocentra een plus op twee projecten:

1. Verbeteren van het Vennenplein als aantrekkelijke entree van het centrum met ruimte voor parkeren en als startpunt voor bezoek aan centrum en strand met groene routes richting dijk en strand.
2. Transformatie van de Damsterkade tot aantrekkelijke entree van het centrum en als startpunt voor bezoek aan het centrum en aan de haven.

In **Valley 21** zetten we in op:

1. Bomen/vergroenen van de Zwet
2. Trekvlot De Groeve
3. Markeren Trail 21

NIJ BEGUN

In **Appingedam** werken we door aan:

1. Campus XL
2. Vrijetijdseconomie

In **Delfzijl** werken we door aan:

1. Vrijetijdseconomie

In **Valley 21** werken we door aan:

1. Verdubbeling N33
2. Jongerencampus/huisvesting
3. Campus XL
4. Vrijetijdseconomie

MORGEN

In **Appingedam** werken we aan:

1. Woldweg
2. Bolwerk
3. Routeduiding station - centrum
4. De Eendracht
5. Busremise
6. Verbinding Overdiep - centrum

In **Delfzijl** werken we aan:

1. Kruising Stationsweg - Kustweg
2. Nieuweweg/Ubbenslocatie
3. Buiskoolplein
4. Marktstraat
5. Huis van Cultuur en Bestuur en omgeving
6. Politiegebouw
7. Station West

In **Valley 21** werken we aan:

1. Trail 21 (halve marathonroute)
2. Landschappelijk programma (klimaatadaptatie, waterberging/vernatting, vergroening)
3. Uitbreiding sportieve activiteiten
4. Nieuwe routes
5. Jongerencampus/huisvesting
6. Recreatieve ontwikkelingen
7. Stimuleren van ondernemerschap

Uitvoering en financiering

Appingedam

Voor Appingedam wordt de bijdrage Regio Deal van € 1,76 miljoen ingezet voor de volgende prioritaire projecten.

Ontwikkeling Urban Sports Park op Campus Eemsdelta

Het programma bevat veel informele sportvoorzieningen, plekken en routes die uitnodigen tot gezond zijn en blijven, speelplekken en spelvoorzieningen. Daarnaast is er ruimte voor ontmoetingsplekken, cultuur en (straat)kunstuitingen. De realisatie van het Urban Sports Park zorgt, onder andere, voor activering van het tussengebied en daarmee voor een verbinding tussen de nieuwe regionale campus, de nieuwe versterkte wijken, het station en het centrum. Het te hanteren kwaliteits- en voorzieningenniveau van de ontwikkeling van het Urban Sports Park wordt op onderdelen verhoogd. Hiervoor doen we een beroep op de middelen van de Regio Deal voor een bedrag van € 0,85 miljoen. De cofinanciering bestaat uit de resterende kosten voor het Urban Sports Park van € 6,8 miljoen.

Veilige route tussen Campus Eemsdelta en het station via een passerelle

Met de ontwikkeling van de passerelle over de rotonde worden de bereikbaarheid en toegankelijkheid van de campus en het tussengebied vanaf het station verhoogd en wordt de route veiliger. Dit sluit aan bij de integrale ontwikkeling van de campus en het tussengebied. Voor de ontwikkeling doen we, voor een bedrag van € 0,5 miljoen, beroep op de middelen van de Regio Deal. De totale kosten van de aanleg van de passerelle bedragen € 1,5 miljoen. De cofinanciering bestaat uit de ontwikkeling van het gebied rondom de campus XL van € 1,0 miljoen.

Vergroening en versterking van de verblijfskwaliteit van de route tussen De Eendracht, het Overdiep en de binnenstad van Appingedam

Het plan bestaat uit de ontwikkeling van een groene route en verblijfsruimte rondom de zorgontwikkeling op het Eendrachtterrein én een plus geven aan de inrichting van de verbinding tussen de nieuwe wijk en de zorggebouwen van De Eendracht, via het Overdiep naar de historische binnenstad. Het te hanteren kwaliteitsniveau voor de ontwikkeling van dit gebied wordt op onderdelen verhoogd en sluit aan bij de kwaliteit van de gebouwen en omgeving van de ontwikkeling op het Eendrachtterrein. Voor de verhoging van het kwaliteitsniveau doen we voor een bedrag van € 0,45 miljoen een beroep op de middelen van de Regio Deal. De cofinanciering bestaat uit de gehele herontwikkeling van de nieuwe woonwijk De Eendracht van meer dan € 10 miljoen.

Delfzijl

Voor Delfzijl wordt de bijdrage Regio Deal van € 1,76 miljoen ingezet voor de volgende prioritaire projecten.

Damsterkade

Voor de sobere, doelmatige en minimaal adequate ontwikkeling van het gebied is een bedrag begroot van € 2,1 miljoen, bestaande uit de aankoop (€ 1,3 mln), opruimen/schoonmaken (2 ton) en ontwikkeling parkeerplaatsen (6 ton). Voor de plus doen we een beroep op de middelen uit de Regio Deal. Hiervoor wordt de raad gevraagd een investeringskrediet beschikbaar te stellen van € 3,4 miljoen en nog een voorbereidingskrediet van € 0,7 miljoen. Er zal een ontwerp worden gemaakt voor de Damsterkade, waarbij er geld beschikbaar wordt gesteld voor de aankleding van de Damsterkade en de overgang over de waterkering. Ook is er geld gereserveerd voor herstel van de kade en de beschadigde palen.

Vennenplein

Voor het afronden van de herinrichting van het Vennenplein is een aanvullend krediet nodig van € 1,2 miljoen waarvoor we voor € 0,7 miljoen een beroep doen op de middelen van de Regio Deal. De overige € 0,5 miljoen is ook gedekt. Het totale project bedraagt € 5,4 miljoen.

Valley 21

Voor Valley 21 wordt, voor de financiering van de prioritaire projecten, budget gezocht binnen de begroting of alternatieve financieringsbronnen.

PARTICIPATIE



Participatie

Voor de ontwikkeling van de integrale visie doorlopen we een dynamisch participatieproces. Dit proces brengt vakdisciplines, bewoners, ondernemers en andere stakeholders samen om een gedeeld toekomstbeeld te ontwikkelen.

Gestart is met een intern proces om de integraliteit van het toekomstperspectief te waarborgen. Hiervoor is een projectorganisatie ingericht, zijn individuele gesprekken gevoerd, is aangesloten bij bestaande overleggen en zijn twee workshops georganiseerd vanuit verschillende vakdisciplines. Het extern gerichte participatieproces wordt later in dit stuk uitgewerkt. Met deze aanpak ontstaat een breder gedragen en effectiever uitvoerbaar perspectief.

Interne projectorganisatie

Voor de totstandkoming van dit toekomstperspectief is een projectgroep ingericht met een projectleider, bestuursadviseur, adviseur ruimte & gebiedsontwikkeling, planeconoom en stedenbouwkundig adviseur. Daarnaast vindt regelmatig afstemming plaats met de portefeuillehouder en, waar nodig, met college en gemeenteraad. Voor de specifieke expertise en uitvoering is dit team aangevuld met stedenbouwkundige en landschappelijke experts en medewerkers vanuit HKB Stedenbouw & Landschap en KAW.

Gesprekken & overleggen

Voor de vakinhoudelijke expertise zijn individuele gesprekken gevoerd met (strategisch en beleids-)adviseurs vanuit de clusters Mens & Maatschappij, (Fysieke) Leefomgeving & Economie en het Programma Aardbevingen de Baas. Ook zijn presentaties gegeven tijdens diverse teamoverleggen binnen deze clusters.

Workshops

Verschiedende vakdisciplines werkten samen in twee hoofdgroepen: fysiek & ruimte (landschap, erfgoed, mobiliteit) en sociaal (gezondheid, sport, leefbaarheid). In workshops, met als thema “Durf te Dromen”, werden aan de hand van de bouwstenen van het overkoepelende Masterplan Regiocentra integrale kansen en synergieën verkend, zie de afbeeldingen hiernaast. Daarbij werden de betekenis van een landschapspark en de verbinding tussen de bedrijventerreinen en het historische wierdenlandschap als belangrijke thema’s benoemd, waarbinnen gezondheid en bewegen een cruciale rol spelen.

Behoeftte aan een integrale aanpak

Na de eerste twee sessies was er, vanuit de verschillende vakdisciplines, behoefte aan een gezamenlijke sessie om de integraliteit te versterken. Met deze gezamenlijke sessie werd het inzicht in elkaars werkvelden vergroot en werden koppelkansen en nieuwe samenwerkingen gecreëerd.

Identificeren van kernkwaliteiten

Vanuit eerdere gesprekken en de workshops brachten we waardevolle kenmerken, zoals: wierden, kerken, de haven en het historische centrum, in beeld als essentiële bouwstenen (parels) voor de toekomstvisie. Tijdens de integrale workshop formuleerden de vakdisciplines hun drie belangrijkste beleidspunten voor het stedenbouwkundig perspectief en koppelden deze aan de bouwstenen van het Masterplan Regiocentra. Dit leidde tot gerichte verbindingen en nieuwe inzichten. De focus lag hierbij op het realistisch verbinden van bestaande kwaliteiten en het creëren van nieuwe samenhang tussen deze elementen.



▲ Workshop 1 Durf te dromen: Fysiek en Ruimte



▲ Workshop 2 Durf te dromen: Sociaal



▲ Workshop 3 Durf te verbinden: Integraal

Participatie

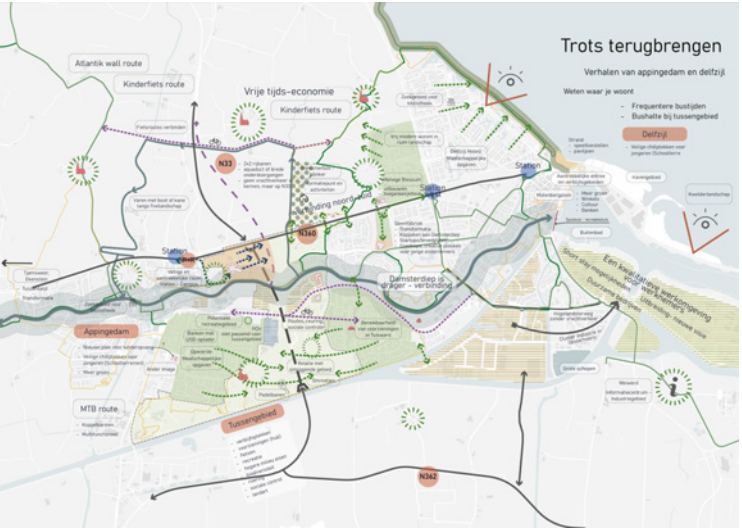
De schatkaart van Appingedam, Delfzijl en het gebied daartussen

De integrale workshop zorgde voor een concreet handelingsperspectief per deelgebied. Factoren, zoals: de verbreding van de N33, bedrijventerreinen, gezondheid en campusontwikkeling, werden meegenomen om een uitvoerbare en gedragen visie te vormen. Uit de samenvattingskaart, opgesteld op basis van de eerste twee workshops, ontstond, na verwerking van de input van de derde workshop, de Schatkaart van Appingedam, Delfzijl en het gebied daartussen. Deze kaart brengt de belangrijkste ruimtelijke en culturele elementen samen, zoals: de wierden, het havengebied en de historische stadscentra. Hiermee biedt de kaart een helder overzicht van de kansen en kwaliteiten die de basis zijn voor de verdere ontwikkeling van het gebied.

Externe participatie

De externe participatie, waarbij bewoners, ondernemers en andere stakeholders actief worden betrokken, vindt plaats in een later stadium. Dit gebeurt nadat de visie is vastgesteld door het college, zodat er een duidelijke basis ligt om het gesprek met de gemeenschap aan te gaan en de uitvoering verder vorm te geven. De participatieaanpak wordt verder uitgewerkt in het participatie- en communicatieplan, dat als bijlage is toegevoegd. Met deze aanpak leggen we de basis voor een stedenbouwkundige visie die niet alleen ruimtelijke kwaliteit toevoegt, maar ook het gevoel van trots, veerkracht en verbondenheid bij bewoners en ondernemers vergroot.

Samenvattingskaart ► workshop 1 en 2



◀ Schatkaart van Appingedam, Delfzijl en het gebied daartussen

Aansluiting op beleid

Tijdens de laatste werksessie met de vakdisciplines zijn de drie belangrijkste beleidspunten uitgevraagd voor het ontwikkelen van het toekomstperspectief. Deze punten zijn vervolgens door de ambtenaren gekoppeld aan de acht bouwstenen van het Masterplan Regiocentra. In de bijlage wordt een overzicht weergegeven van alle verzamelde gegevens en bijdragen. Op basis van deze informatie zijn een aantal hoofdthema's gegenereerd.

Gezonde, veilige verbindingen:

Ontwikkelen van veilige en gezonde verbindingen voor fiets en openbaar vervoer, aansluitend op bestaande mobiliteitsplannen.

Levendige ontwikkellocaties:

Creëren van locaties waar wonen, werken en onderwijs gecombineerd worden om levendigheid te bevorderen.

Aantrekkelijkheid winkelgebied:

Versterken van de aantrekkelijkheid van winkelgebieden door een betere mix van winkels, ruimte voor vernieuwend ondernemerschap en aantrekkelijke buitenruimten.

Energietransitie en verduurzaming:

Stimuleren van de energietransitie en verduurzaming van bedrijfsgebieden, met behoud van historische en functionele waarden.

Toegankelijke en inclusieve ontmoetingsplekken:

Creëren van toegankelijke en inclusieve ontmoetingsplekken, zoals scholen en multifunctionele centra (MFC).

Verhogen leefkwaliteit:

Verbeteren van de bestaande woonomgeving en creëren van een passend, divers en duurzaam woonaanbod om de leefkwaliteit te verhogen.

Toegankelijk groen:

Verbeteren en creëren van toegankelijk groen voor inwoners en het stimuleren van de relatie tussen groen, gezondheid en welzijn.

Integratie van ruimtelijke en sociale opgaven:

Integreren van diverse ruimtelijke en sociale opgaven en versterken van de samenwerking tussen verschillende partijen.

BIJLAGEN



BUREAUONDERZOEK

Foto Delfzijl: Beeldbank Eemsdelta

Analyse Masterplan Regiocentra

Zoals eerder in het Masterplan Regiocentra beschreven, is deze visie gericht op het versterken van de stedelijke kernen in Groningen en het verbeteren van hun leefbaarheid, economie en voorzieningen. Dit plan biedt richtlijnen om regiocentra beter te positioneren binnen de bredere regionale ontwikkelingen en om samenhang te creëren tussen stedelijke en landelijke gebieden.

Voor Appingedam en Delfzijl betekent dit een gezamenlijke aanpak, waarbij hun individuele kwaliteiten worden benut en geïntegreerd tot één krachtig stedelijk netwerk. Beide steden spelen een essentiële rol als regiocentrum voor de omliggende dorpen en hebben de potentie om elkaar te versterken in plaats van als afzonderlijke steden te opereren.

Appingedam en Delfzijl: Twee Steden, Eén Krachtige Toekomst

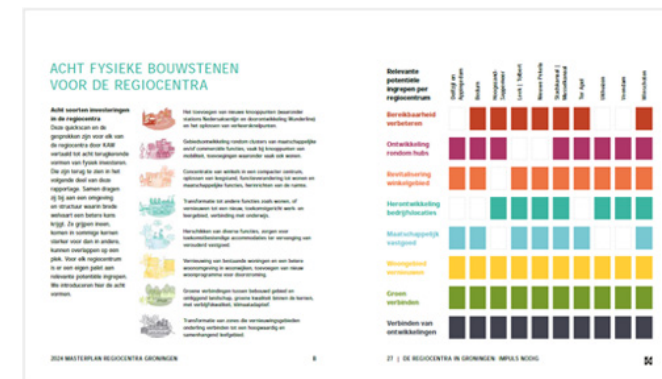
Langs de oevers van het Damsterdiep liggen twee steden met een eigen karakter en een gedeelde ambitie. Appingedam en Delfzijl, ooit zelfstandige kernen met elk hun eigen kracht, werken steeds nauwer samen aan een toekomst waarin ze elkaar versterken. Delfzijl is een dynamische havenstad met economische potentie, terwijl Appingedam met zijn historische binnenstad een unieke culturele en toeristische aantrekkingskracht heeft.

Tegelijkertijd staan de steden voor uitdagingen. De woningvoorraad is in sommige wijken verouderd, de verbindingen kunnen beter en de economische kansen moeten optimaal worden benut. Maar juist deze uitdagingen bieden mogelijkheden om beide steden te ontwikkelen tot een sterke en aantrekkelijke regio. Door slimme investeringen en samenwerking kunnen Appingedam en Delfzijl uitgroeien tot een modern, vitaal en duurzaam stedelijk gebied waar wonen, werken en recreëren hand in hand gaan.

Kansen voor de Toekomst

Het Masterplan Regiocentra schetst een toekomst waarin Appingedam en Delfzijl samen een krachtige regionale kern vormen. De sleutel tot succes ligt in verbinding: tussen de steden, met de inwoners en met de economie.

- Het Damsterdiep als Verbinding en Kwaliteitsimpuls**
Het Damsterdiep, dat de steden historisch al verbindt, wordt een centrale as voor nieuwe ontwikkelingen. Hier kunnen (nieuwe) woonwijken, recreatieve voorzieningen en maatschappelijke functies zoals sport en cultuur samenkomen, waardoor een aantrekkelijk woon- en leefklimaat ontstaat.



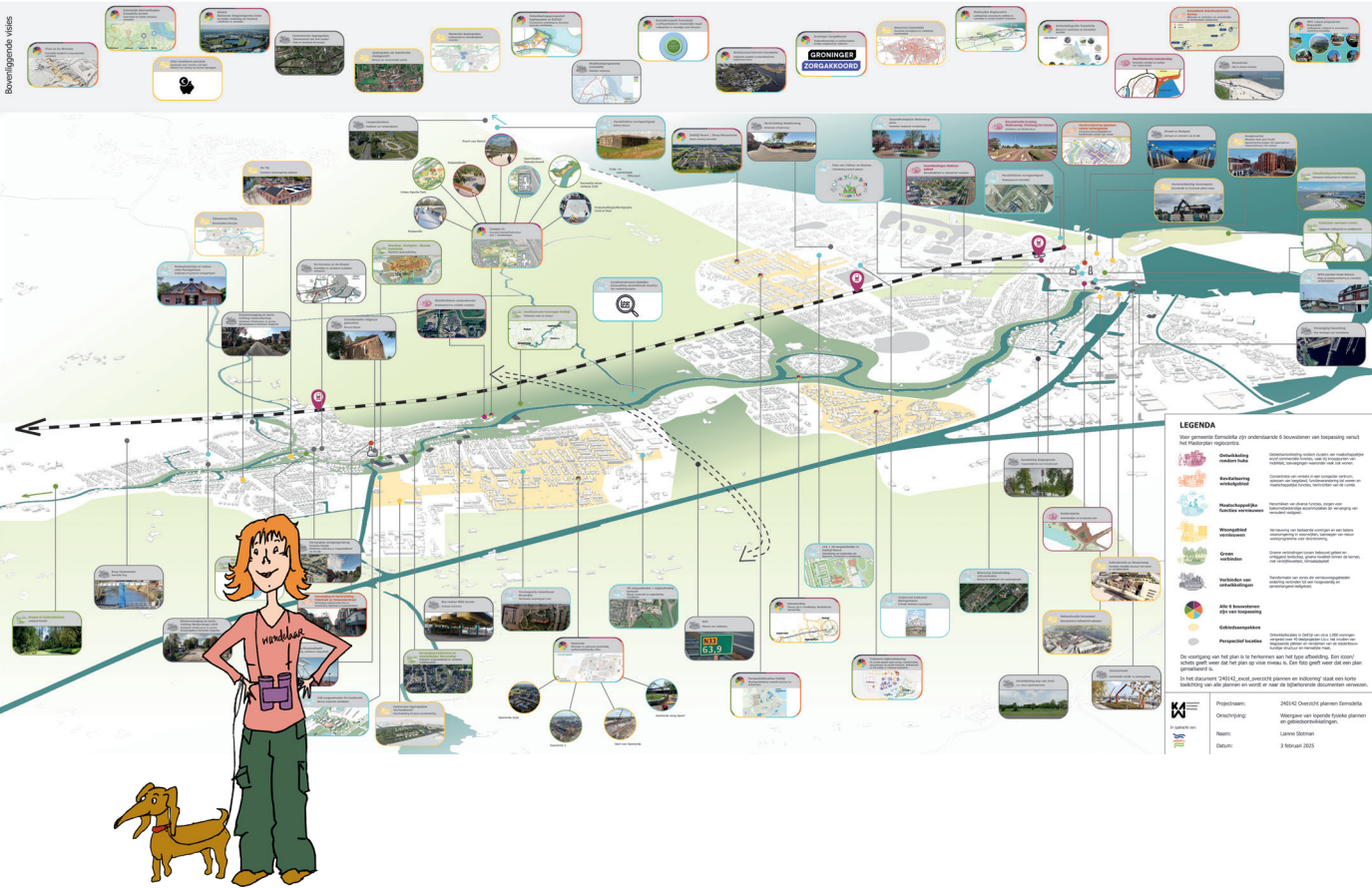
Analyse Masterplan Regiocentra

- **Twee Complementaire Stadsharten**
Delfzijl bouwt voort op zijn sterke economische positie en de relatie met het water. Door de haven en industrie te combineren met een levendig stadscentrum en nieuwe voorzieningen aan de kust, wordt het een moderne, dynamische stad. Appingedam blijft het historische en toeristische hart, maar investeert in een bruisend centrum met aantrekkelijke horeca, cultuur en winkelvoorzieningen. Door een betere ontsluiting en nieuwe functies blijft het een aantrekkelijke plek om te wonen en te bezoeken. Daarnaast wordt met de Campus Eemsdelta gewerkt aan sterk onderwijs, waarbij de ontwikkelmogelijkheden voor jongeren uit beide kernen en uit de regio worden vergroot door bundeling van krachten.
 - **Wonen en Leefbaarheid Verbeteren**
De versterkingsopgave in de regio biedt een kans om niet alleen woningen aardbevingsbestendig te maken, maar ook duurzamer en aantrekkelijker. Vernieuwing van wijken als Opwierde (Appingedam) en de Zandplatenbuurt (Delfzijl) draagt ook op stedenbouwkundig niveau bij aan een betere leefomgeving en sociale samenhang.
 - **Sterke Regionale Economie en Werkgelegenheid**
Delfzijl heeft als havenstad een belangrijke rol in de chemische en energie-industrie, terwijl Appingedam zich richt op toerisme en cultuur. Door onderwijs (Campus Eemsdelta) en innovatieve sectoren te koppelen aan de regionale economie, ontstaat een veerkrachtige arbeidsmarkt met kansen voor jong en oud.
- Samen Groeien naar een Veerkrachtige Regio**
De toekomst van Appingedam en Delfzijl ligt in samenwerking en synergie. Waar Delfzijl de motor blijft voor werkgelegenheid en innovatie, kan Appingedam floreren als cultureel en sociaal centrum. Door strategische investeringen en een gezamenlijke visie creëren beide steden samen een regio die niet alleen economisch sterk is, maar ook aantrekkelijk om in te wonen en te leven.
- Met het Damsterdiep als symbool van verbinding groeit de regio naar een toekomst waarin inwoners profiteren van sterke voorzieningen, levendige stadsharten en een duurzame leefomgeving. Delfzijl en Appingedam bewijzen dat samenwerking de sleutel is tot een toekomst waarin beide steden floreren.

Inventarisatie lopende plannen

De gemeente Eemsdelta en KAW hebben gezamenlijk een overzicht gemaakt van alle lopende fysieke plannen en gebiedsontwikkelingen. Per domein brachten betrokkenen in kaart welke projecten momenteel in uitvoering zijn. Deze plannen zijn vervolgens gekoppeld aan de acht bouwstenen van het Masterplan Regiocentra.

Op de kaart is een duidelijke tweedeling aangebracht tussen visie- en planniveau. Elk project wordt kort toegelicht en beschreven. De inventarisatie maakte direct zichtbaar hoeveel er al gebeurt in en rondom de twee stadskernen. Er is echter ook een behoorlijke mate van individualiteit. Nu ligt de uitdaging bij de gemeente om voort te bouwen op deze initiatieven en actief te zoeken naar integrale oplossingen en koppelkansen tussen de verschillende domeinen.





Appingedam & 8 bouwstenen

Prioritair project	Locatie	Bouwstenen	Sociaal-economisch effect
De ontwikkeling van het Urban Sports Park op Campus Eemsdelta.	Appingedam	Maatschappelijke functies vernieuwen. Groen verbinden. Ontwikkeling rondom hubs. Verbinden van ontwikkelingen.	Stimuleert gezondheid, sociale interactie en talentontwikkeling door een inclusieve sport- en ontmoetingsplek.
Een veilige route via een passerelle tussen Campus Eemsdelta en het station.	Appingedam	Maatschappelijke functies vernieuwen. Groen verbinden. Ontwikkeling rondom hubs. Verbinden van ontwikkelingen.	Verbeterd verkeersveiligheid, toegankelijkheid en verbinding tussen onderwijs, mobiliteit en de stad.
Vergroening en versterking van de verblijfskwaliteit van de route tussen park De Eendracht, het Overdiep en de binnenstad van Appingedam.	Appingedam	Woongebied vernieuwen. Maatschappelijke functies vernieuwen (zorg). Groen verbinden. Verbinden van ontwikkelingen. Verbinden van stadsdelen.	Verhoogt verblijfskwaliteit, stimuleert recreatie en draagt bij aan klimaatadaptatie en economische vitaliteit.
Vrijtijdseconomie.	Appingedam	Maatschappelijk vastgoed. Ontwikkeling rondom hubs.	Versterkt de regionale economie, vergroot onderwijskansen, trekt jonge inwoners aan en stimuleert innovatie en samenwerking met lokale bedrijven.
Cultuurhistorische uitstraling centrum.	Appingedam	Groen verbinden. Verbinden van ontwikkelingen.	Verhoogt verblijfskwaliteit en stimuleert toerisme. Ondersteunt horeca en recreatieve bedrijven. Draagt bij aan gezondheid en welzijn door meer buitenruimte.
Cultuurhistorische uitstraling centrum.	Appingedam	Revitalisering winkelgebied. Maatschappelijk vastgoed.	Stimuleert toerisme en lokale economie, Ondersteunt lokale ondernemers door een aantrekkelijk stadsbeeld en versterkt de identiteit en trots van bewoners.

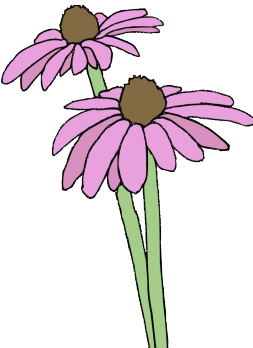
Foto: beeldbank Eemsdelta

Delfzijl & 8 bouwstenen

Prioritair project	Locatie	Bouwstenen	Sociaal-economisch effect
Verbeteren van het Vennenplein als aantrekkelijke entree van het centrum met ruimte voor parkeren en als startpunt voor bezoek aan centrum en strand met groene routes richting dijk en strand.	Delfzijl	Ontwikkeling rondom hubs. Revitalisering winkelgebied. Maatschappelijke functies vernieuwen. Groen verbinden. Verbinden van ontwikkelingen.	Verhoogt de economische vitaliteit en toegankelijkheid van het centrum door een aantrekkelijke entree met parkeervoorzieningen en verbindingen naar recreatieve routes.
Transformatie van de Damsterkade als aantrekkelijke entree van het centrum en als startpunt voor bezoek aan het centrum en aan de haven.	Delfzijl	Revitalisering winkelgebied. Woongebied vernieuwen. Maatschappelijke functies vernieuwen. Groen verbinden. Verbinden van ontwikkelingen.	Stimuleert toerisme, lokale economie en sociale interactie door een gastvrije en levendige entree naar het centrum en de haven.
Vrijtijdseconomie.	Delfzijl	Maatschappelijk vastgoed. Ontwikkeling rondom hubs.	Versterkt de regionale economie, vergroot onderwijskansen, trekt jonge inwoners aan en stimuleert innovatie en samenwerking met lokale bedrijven.
Ontsluiting naar omliggend gebied.	Delfzijl	Bereikbaarheid verbeteren. Ontwikkeling rondom hubs.	Maakt woon-werkverkeer efficiënter, versterkt economische kansen door betere logistiek en verhoogt de toegankelijkheid van omliggende dorpen en steden.
Transformatie gebied tussen Station - spoorwegovergang - Vennenplein.	Delfzijl	Ontwikkeling rondom hubs. Revitalisering winkelgebied. Verbinden van ontwikkelingen.	Verhoogt verkeersveiligheid en doorstroming. Stimuleert economische activiteiten door betere bereikbaarheid. Maakt het gebied aantrekkelijker voor bewoners en bezoekers.

Valley 21 & 8 bouwstenen

Prioritair project	Locatie	Bouwstenen	Sociaal-economisch effect
Bomen/vergroenen van de Zwet.	Valley 21	Groen verbinden. Woongebied vernieuwen.	Verhoogt de leefkwaliteit, gezondheid en woningwaarde door vergroening en klimaatadaptatie.
Trekvlot De Groeve.	Valley 21	Bereikbaarheid verbeteren. Groen verbinden. Verbinden van ontwikkelingen.	Verbeterd mobiliteit, stimuleert recreatie en versterkt de lokale economie door betere verbindingen.
Markeren Trail 21.	Valley 21	Bereikbaarheid verbeteren. Groen verbinden. Verbinden van ontwikkelingen.	Versterkt de identiteit, stimuleert beweging en creëert economische kansen in recreatie en toerisme.
Verdubbeling N33.	Valley 21	Bereikbaarheid verbeteren. Ontwikkeling rondom hubs.	Versterkt de regionale economie door snellere verbindingen. Verbeterd verkeersveiligheid en vermindert reistijd. Stimuleert bedrijvigheid en logistieke sectoren.
Jongerencampus/huisvesting.	Valley 21	Woongebied vernieuwen. Maatschappelijk vastgoed.	Houdt jongeren in de regio door betaalbare woningen. Verbeterd leefbaarheid en diversiteit in de wijk. Verbindt onderwijs met woon- en werkmogelijkheden.
Campus XL.	Valley 21	Maatschappelijk vastgoed. Ontwikkeling rondom hubs.	Versterkt de regionale economie, vergroot onderwijskansen, trekt jonge inwoners aan en stimuleert innovatie en samenwerking met lokale bedrijven.



Valley 21 & 8 bouwstenen

Prioritair project	Locatie	Bouwstenen	Sociaal-economisch effect
Vrijtijdseconomie.	Valley 21	Groen verbinden. Verbinden van ontwikkelingen.	Verhoogt verblijfskwaliteit en stimuleert toerisme. Ondersteunt horeca en recreatieve bedrijven. Draagt bij aan gezondheid en welzijn door meer buitenruimte.
Jongeren/wonen langs Damsterdiep.	Valley 21	Woongebied vernieuwen. Groen verbinden.	Versterkt de leefkwaliteit en trekt jonge bewoners aan. Stimuleert ontmoeting en sociale cohesie. Verbeterd de landschappelijke en ecologische waarde van de woonomgeving.
Cultureel vastgoed en programma onder de N33.	Valley 21	Maatschappelijk vastgoed. Revitalisering winkelgebied. Verbinden van ontwikkelingen.	Creëert een cultureel knooppunt en trekt bezoekers. Ondersteunt lokale initiatieven en creatieve sectoren. Verhoogt de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de regio.
Duurzame mobiliteit faciliteren - routes en verbindingen.	Valley 21	Verbinden van ontwikkelingen. Groen verbinden.	Bevordert milieuvriendelijk vervoer en vermindert CO2-uitstoot. Verhoogt de bereikbaarheid en stimuleert fiets- en wandelroutes. Draagt bij aan een gezonde leefomgeving en economische vitaliteit.

PARTICIPATIE- EN COMMUNICATIEPLAN



Participatie- en communicatieplan

Voor het participatie- en communicatieplan gericht op externe participatie sluiten we aan bij de bestaande werkwijze van de gemeente Eemsdelta.

1. Inleiding, context en geschiedenis

Het stedenbouwkundig toekomstperspectief voor de komende 10-15 jaar is een vervolgopdracht vanuit het analyserapport van het Masterplan Regiocentra. Dit masterplan heeft als doel om de brede welvaart in de provincie Groningen te versterken door de rol van de elf regiocentra te vergroten en regionale samenwerking te stimuleren. Voor de gemeente Eemsdelta zijn Appingedam en Delfzijl als regiokernen aangewezen, samen vormen zij een belangrijk verzorgingsgebied voor ruim 30.000 inwoners.

Binnen deze regiokernen lopen al verschillende projecten gericht op het versterken en verbeteren van de leefomgeving. Dit gebeurt binnen het kader van de Strategische Toekomstagenda en de Regio Deal, waarmee financiële middelen beschikbaar zijn gesteld voor investeringen in de regio. Lopende projecten, zoals de herinrichting van de Damsterkade en het Vennenplein, het verbeteren van verblijfskwaliteit en maatschappelijke functies en de ontwikkeling van de groene route door Appingedam, zijn hier onderdeel van.

Eerdere participatietrajecten, zoals de jaarlijkse inwonersenquête en de participatie rond de woonvisie, hebben waardevolle inzichten opgeleverd over de

behoeften en wensen van bewoners en betrokken partijen. Dit nieuwe participatieproces bouwt voort op deze bestaande kennis en relaties en richt zich op het opstellen van een breed gedragen toekomstperspectief voor het stedelijk gebied van Appingedam en Delfzijl.

2. Doel participatieproces

Het doel van het participatieproces is om een toekomstperspectief te ontwikkelen dat aansluit bij de behoeften en wensen van bewoners, ondernemers en andere belanghebbenden in Appingedam en Delfzijl. Dit proces draagt bij aan:

- **Betrokkenheid en draagvlak:** Door inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties actief te betrekken, wordt gezorgd voor een breed gedragen visie die aansluit bij de behoeften van de gemeenschap.
- **Kwalitatief betere plannen:** Lokale kennis en ervaringsdeskundigheid worden benut om toekomstbestendige keuzes te maken die bijdragen aan de brede welvaart en leefbaarheid van de regio.
- **Versterking van de regionale samenwerking:** Participatie draagt bij aan de samenwerking tussen gemeente, provincie, ondernemers en bewoners, zodat ontwikkelingen in Appingedam en Delfzijl aansluiten bij bredere regionale doelstellingen.

- **Concrete en haalbare uitvoeringsplannen:**

Het participatietraject helpt om realistische en uitvoerbare plannen op te stellen die passen binnen de beschikbare middelen van de Regio Deal en andere financieringsbronnen.

3. Welke rol heeft de gemeente in dit (beleids)plan?

De gemeente Eemsdelta speelt in dit proces de rol van rechtmatige overheid, wat betekent dat we zorgen voor een zorgvuldig en eerlijk proces waarin alle betrokkenen op gelijke wijze worden gehoord en dat we werken binnen de geldende wet- en regelgeving. Dit houdt in dat we binnen de bestaande kaders van de Omgevingswet, het Masterplan Regiocentra en de Regio Deal afspraken opereren en een transparant en toegankelijk participatieproces begeleiden, waarin iedereen de kans krijgt om mee te denken.

Daarnaast nemen we bestaande plannen en lopende projecten mee, zodat het toekomstperspectief aansluit op eerdere afspraken en ontwikkelingen. Tot slot zorgen we voor een goed onderbouwd besluitvormingsproces, waarin beschikbare middelen op een rechtmatige en doordachte manier worden ingezet. Met deze aanpak creëren we duidelijkheid en vertrouwen en werken we aan een toekomstperspectief dat zowel ambitieus als uitvoerbaar is.

Participatie- en communicatieplan

4. Kaders en randvoorwaarden

De participatie binnen dit proces vindt vooral plaats binnen inhoudelijke kaders. Dit betekent dat inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden worden betrokken bij de vraag wat hen trots maakt op hun woon-, werk- en leefomgeving en wat hen aantrekt in Appingedam en Delfzijl. Deze inzichten helpen om een toekomstperspectief te ontwikkelen dat aansluit bij de identiteit en wensen van de regio. Naast deze inhoudelijke kaders zijn er ook andere randvoorwaarden waar we rekening mee houden:

- Juridische kaders: We werken binnen de wettelijke verplichtingen en participatie procedures, zoals voorgeschreven in de Omgevingswet.
- Organisatorische kaders: We stemmen de participatie af op lopende en aangrenzende plannen, zodat de uitkomsten passen binnen de bredere ontwikkelstrategie van de gemeente en de regio.
- Politiek-bestuurlijke kaders: De gemeenteraad wordt actief betrokken bij het proces. Dit betekent dat zij niet alleen wordt geïnformeerd, maar ook een rol krijgt in het meewegen van inzichten en het stellen van kaders. Daarnaast sluit de participatie aan bij afspraken in het coalitieakkoord en beleidskeuzes rondom de Regio Deal en het Masterplan Regiocentra.
- Financiële en capaciteitskaders: Binnen de beschikbare middelen zorgen we voor een haalbaar participatietraject dat voldoende diepgang biedt, zonder de uitvoerbaarheid uit het oog te verliezen.

5. Doelgroepen/Stakeholder

Voor een breed gedragen toekomstperspectief is het belangrijk om verschillende groepen te betrekken. We onderscheiden verschillende doelgroepen met elk hun eigen belangen en perspectieven.

1. De ongeorganiseerde belanghebbenden

- Inwoners en ondernemers van Appingedam en Delfzijl.
Vormen de kern van de regio en hebben een directe betrokkenheid bij de toekomst van de stadskernen.
- Omwonenden en gebruikers van het tussengebied.
Het tussengebied tussen Appingedam en Delfzijl is van belang voor de verbinding tussen de stadskernen en heeft verschillende gebruikersgroepen. Naast omwonenden gaat het hier ook om mensen die het gebied gebruiken voor werk, vervoer of recreatie.
- Stadskernen: Omwonenden en belanghebbenden per buurt/wijk.
Bewoners en ondernemers binnen de stadskernen van Appingedam en Delfzijl hebben belang bij de ontwikkeling van hun directe leefomgeving.

2. De georganiseerde belanghebbenden

- Wijkverenigingen en lokale netwerken in de stadskernen.
Vertegenwoordigen de belangen van specifieke groepen bewoners en ondernemers.
- Belangenverenigingen van ondernemers (indien aanwezig).
Belang bij de economische vitaliteit en aantrekkelijkheid van de stadskernen.

3. Het algemeen publiek

- Alle inwoners van Eemsdelta.
Hebben een breed belang bij de leefbaarheid, voorzieningen en toekomstbestendigheid van de regio.

4. De (mede)overheden

- Gemeente en gemeenteraad van Eemsdelta.
Maken beleidskeuzes en stellen kaders voor de ontwikkeling van de regio.
- Provincie Groningen.
Regionale partner binnen het Masterplan Regiocentra en de Regio Deal, invloed op ruimtelijke en economische ontwikkeling.

Participatie- en communicatieplan

5. Experts/kennisinstellingen

- Experts en kennisinstellingen op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling, mobiliteit en duurzaamheid.
Kunnen bijdragen met onderzoek en kennis om duurzame en toekomstbestendige keuzes te maken.
- Campus Eemsdelta en onderwijsinstellingen.
Spelen een belangrijke rol in de ontwikkeling van de regio. Scholieren en studenten vormen een jonge generatie gebruikers van het gebied en kunnen bijdragen aan het toekomstperspectief met hun ideeën en behoeften.

6. Kinderen en jongeren (jongGOUD)

- Jongeren in de regio.
Hebben invloed op de toekomstige leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de stadskernen.
- Scholieren en studenten van Campus Eemsdelta.
Vormen een belangrijke groep gebruikers van de regio en kunnen bijdragen aan het toekomstperspectief.

6. Mijlpalen van de besluitvorming

Voor een zorgvuldig en transparant besluitvormingsproces is het belangrijk om de belangrijkste beslismomenten helder in beeld te hebben. De participatie en verdere uitwerking van het stedenbouwkundig toekomstperspectief sluiten aan op de volgende mijlpalen:

- 15 februari 2024 - Raadsbrief (informereren). De gemeenteraad is geïnformeerd over het Masterplan Regiocentra en het analyserapport van KAW.
- 18 september 2024 - Raadsinformatieavond (informereren). De gemeenteraad is geïnformeerd over de Regio Deal, prioritaire gebieden/maatregelen en ontwikkeling toekomstperspectief.
- 25 september 2024 - Gemeenteraad (besluitvorming). De gemeenteraad heeft kennisgenomen van het convenant Regio Deal en het proces en is akkoord met de prioritaire maatregelen en het beschikbaar stellen van het budget voor ondersteuning bij het toekomstperspectief.
- 2 december 2024 - Akkoord door het college van B&W. Het college stemt in met de aanbesteding voor ondersteuning bij het toekomstperspectief.
- 25 maart 2025 (voor 1 april) – Akkoord door het college van B&W. Het college neemt een besluit over het concept toekomstperspectief en geeft akkoord voor verdere behandeling.
- 16 april 2025 – Raadsinformatieavond (informereren). De gemeenteraad wordt geïnformeerd over het toekomstperspectief en krijgt een eerste toelichting.
- 14 mei 2025 – Raadscommissie (vragenronde). De gemeenteraad krijgt de mogelijkheid om

vragen te stellen en aandachtspunten te benoemen.

- 28 mei 2025 (voor 1 juni) – Definitief akkoord door de gemeenteraad. De gemeenteraad neemt een formeel besluit over het toekomstperspectief, waarmee het plan wordt vastgesteld en verdere uitvoering mogelijk wordt.
- 26 juni 2025: Manifestatie en presentatie visies 11 regiokernen Masterplan Regiocentra.

Tijdens deze besluitvormingsmomenten wordt rekening gehouden met de uitkomsten van het participatieproces. Indien nodig wordt er aanvullende participatie georganiseerd bij specifieke juridische of beleidsmatige verplichtingen, zoals formele zienswijzeprocedures.

Participatie- en communicatieplan

7. Participatieniveau

Op basis van de doelstellingen en doelgroepen binnen dit proces hanteren we verschillende niveaus van participatie.

1. Informeren en raadplegen (algemene participatie)

Voor:

- Inwoners en ondernemers van Appingedam en Delfzijl.
- Omwonenden en gebruikers van het tussengebied.
- Stadskernen: omwonenden en belanghebbenden per buurt/wijk.
- Het algemeen publiek (alle inwoners van Eemsdelta).

Waarom dit niveau?

De genoemde groepen vormen de kern van de regio en hebben een directe betrokkenheid bij de toekomst van hun leefomgeving. Zij worden geïnformeerd over de ontwikkelingen via nieuwsbrieven, bijeenkomsten en digitale kanalen, zodat zij op de hoogte blijven van het proces. Daarnaast worden zij geraadpleegd om hun inzichten en wensen op te halen. Dit gebeurt bijvoorbeeld via enquêtes, gesprekken en interactieve sessies. Hoewel zij geen formele besluitvorming hebben, kunnen hun ervaringen en behoeften bijdragen aan een breed gedragen toekomstperspectief.

2. Adviseren en coproduceren (specifieke participatie met jongeren en ondernemers)

Voor:

- Kinderen en jongeren (jongGOUD).
- Scholieren en studenten van Campus Eemsdelta
- Ondernemers en belangenverenigingen van ondernemers.
- Wijkverenigingen en lokale netwerken.

Waarom dit niveau?

Deze groepen hebben een specifiek belang bij de ontwikkeling van het gebied en kunnen inhoudelijk bijdragen aan de plannen.

- Jongeren en studenten:
Omdat zij invloed hebben op de toekomstige leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de stadskernen, krijgen zij een actieve rol in het ontwikkelen van ideeën. Bijvoorbeeld over hoe het tussengebied tussen Delfzijl en Appingedam aantrekkelijker kan worden. Dit gebeurt via creatieve sessies, ontwerpateliers en discussiebijeenkomsten.
- Ondernemers en belangenverenigingen:
Zij hebben een direct belang bij de economische vitaliteit van de stadskernen en het tussengebied. Daarom worden zij niet alleen geïnformeerd en geraadpleegd, maar krijgen zij ook een adviserende rol. Denk hierbij aan de inrichting van gebieden die belangrijk zijn voor bedrijvigheid en bezoekers.
- Wijkverenigingen en lokale netwerken:
Zij vertegenwoordigen de belangen van specifieke groepen bewoners en ondernemers

en hebben een goed beeld van wat er speelt in de wijk. Zij worden betrokken bij de planvorming en kunnen helpen met het ophalen van ideeën en signalen uit de gemeenschap.

3. Meebeslissen (politiek-bestuurlijk niveau)

Voor:

- Gemeente en gemeenteraad van Eemsdelta.
- Provincie Groningen.

Waarom dit niveau?

Deze overheden hebben de formele verantwoordelijkheid om kaders te stellen en besluiten te nemen over de toekomst van het gebied.

- Gemeente en gemeenteraad:
De gemeenteraad heeft als democratisch gekozen orgaan de taak om het toekomstperspectief vast te stellen. Zij wordt in verschillende fasen geïnformeerd, krijgt de mogelijkheid om vragen te stellen en heeft het laatste woord in de besluitvorming.
- Provincie Groningen:
Als regionale partner binnen het Masterplan Regiocentra en de Regio Deal heeft de provincie invloed op de ruimtelijke en economische ontwikkeling van de regio. Zij beslist mee over de hoofdlijnen en financiering van het plan.

Omdat deze partijen bestuurlijke verantwoordelijkheid dragen, worden zij niet alleen geïnformeerd, maar hebben zij ook directe invloed op de besluitvorming. Dit betekent dat hun input niet vrijblijvend is en concreet kan leiden tot aanpassingen in het plan.

Participatie- en communicatieplan

Doelgroep	Informeren	Raadplegen	Adviseren	Coproduceren	Meebeslissen
Inwoners van Eemsdelta (algemeen)	✓	✓			
Omwonenden stadskernen	✓	✓			
Omwonenden tussengebied	✓	✓	✓	✓	
Jongeren en studenten	✓	✓	✓	✓	
Ondernemers	✓	✓			
Bezoekers en toeristen	✓	✓			
Gemeenteraad en bestuur	✓				✓
Provincie Groningen	✓				✓
Experts en kennis-instellingen	✓	✓			

Participatie- en communicatieplan

8. Participatievragen De participatie binnen dit proces heeft twee hoofddoelen: draagvlak creëren en betrokkenheid stimuleren. Hieronder worden de participatievragen per doelgroep gekoppeld aan deze doelen en uitgewerkt volgens de gestelde richtlijnen. 8.1 Wat willen we weten van de deelnemers? Inwoners (algemeen): - Waar zijn inwoners trots op in hun woon-, werk- en leefomgeving? - Welke plekken ervaren ze als prettig en veilig? - Welke onderdelen van het plan spreken hen het meest aan? Omwonenden stadskernen en tussengebied: - Welke voorzieningen missen zij in hun directe omgeving? - Wat zou hun buurt of het tussengebied aantrekkelijker maken? - Hoe ervaren zij de verbinding tussen Appingedam en Delfzijl?	Ondernemers: - Wat maakt ondernemen in Appingedam/Delfzijl aantrekkelijk? - Welke voorzieningen of verbeteringen kunnen het ondernemersklimaat versterken? - Wat zijn kansen en knelpunten binnen de stadskernen en het tussengebied? Bezoekers en Toeristen: - Wat vonden zij het mooiste aan hun bezoek aan Appingedam/Delfzijl? - Wat missen zij in het aanbod van voorzieningen of beleving? - Welke plekken raden ze aan anderen aan? Jongeren & Studenten: - Wat zijn de leukste plekken in Appingedam en Delfzijl voor jongeren? - Wat mist er voor jongeren in de stadskernen en het tussengebied? - Hoe kan het tussengebied levendiger en aantrekkelijker worden? - Welke fietsroutes gebruiken ze het meest en waar zijn verbeteringen nodig?	<i>Beste onderdelen van het plan.</i> a. We willen weten welke hoofdonderdelen van het plan de inwoners het beste vinden. We gaan met het concept te straat op. b. We halen op wat er bij inwoners speelt en wat zij belangrijk vinden. c. Doordat we ophalen wat inwoners belangrijke thema's vinden, kunnen we de visie hierop beter afstemmen en wordt deze passender bij de inwoners. Daarnaast zorgen we ervoor dat inwoners zich betrokken voelen en creëren we draagvlak en stimuleren we betrokkenheid. d. De voorwaarde om mee te kunnen doen is dat men in Eemsdelta woont of verblijft. Het is een erg laagdrempelige participatie-actie.
--	---	--

Participatie- en communicatieplan

8.2 Kunnen de wensen van de deelnemers meegenomen worden?

Ja, de inzichten uit de participatie worden verwerkt in de ontwikkeling van het stedenbouwkundig toekomstperspectief. De mate waarin dit gebeurt, hangt af van:

- Juridische en beleidsmatige kaders: sommige zaken liggen al vast binnen wetgeving of eerdere beleidsafspraken.
- Haalbaarheid en uitvoerbaarheid: wensen en ideeën worden beoordeeld op realisme en financiële en ruimtelijke mogelijkheden.
- Samenhang met lopende projecten: suggesties worden vergeleken met bestaande plannen en ontwikkelingen.

Specifieke onderdelen waar de input van deelnemers direct invloed op kan hebben:

- Accentverschillen in thema's en focusgebieden binnen het toekomstperspectief.
- Inrichting en beleving van het tussengebied.
- Keuzes in mobiliteit en verbindingen.
- Ruimtelijke invulling van openbare plekken en voorzieningen.

8.3 Wat ga/kun je met de resultaten doen?

De opgehaalde informatie wordt op de volgende manieren benut:

- Visieontwikkeling: de inzichten worden verwerkt in het stedenbouwkundig toekomstperspectief om beter aan te sluiten bij de beleving en behoeften van inwoners, ondernemers en bezoekers.
- Prioritering van thema's: de meest genoemde onderwerpen krijgen extra aandacht in de uitwerking van plannen.
- Terugkoppeling aan deelnemers: deelnemers worden geïnformeerd over hoe hun input is verwerkt, bijvoorbeeld via nieuwsbrieven, een website of een terugkoppelbijeenkomst.

8.4 Hoe ga je de opbrengst beoordelen?

De opbrengst wordt beoordeeld op basis van thema's en patronen in de antwoorden. Dit gebeurt via:

- Clusteranalyse: veelvoorkomende onderwerpen worden gegroepeerd en in kaart gebracht.
- Waardering per doelgroep: er wordt gekeken of bepaalde thema's specifiek belangrijk zijn voor bepaalde groepen (bijvoorbeeld jongeren vs. ouderen, toeristen vs. inwoners).

- Ruimtelijke vertaling: informatie wordt gekoppeld aan locaties om gebiedsgericht te werken.

Beoordelingscriteria:

1. Draagvlak: hoeveel mensen benoemen dit onderwerp als belangrijk?

2. Haalbaarheid: is het idee realistisch binnen de beschikbare middelen en kaders?

3. Toegevoegde waarde: draagt het bij aan de doelen van het toekomstperspectief?

4. Innovatie: biedt het nieuwe inzichten of oplossingen?

Worden de criteria vooraf bekendgemaakt?

Ja, bij het ophalen van input wordt duidelijk gecommuniceerd dat niet alle ideeën één-op-één kunnen worden overgenomen, maar dat ze beoordeeld worden op haalbaarheid en samenhang met bestaande plannen.

Wie maakt de afwegingen?

De analyse wordt uitgevoerd door een projectteam met experts uit ruimtelijke ontwikkeling, mobiliteit en participatie. Besluiten worden genomen in overleg met de gemeente en relevante stakeholders.

Participatie- en communicatieplan

8.5 Hebben deelnemers bepaalde kennis en ervaring die waardevol zijn voor het plan?

Ja, verschillende doelgroepen hebben unieke inzichten:

- Inwoners: zijn ervaringsdeskundigen in hun eigen leefomgeving en weten welke plekken prettig en veilig zijn.
- Omwonenden: kunnen specifieke verbeterpunten aandragen die direct invloed hebben op hun dagelijks leven.
- Ondernemers: hebben inzicht in wat nodig is voor een aantrekkelijk ondernemersklimaat.
- Bezoekers & toeristen: geven een frisse blik op wat aantrekkelijk is in de regio en wat beter kan in de beleving.
- Jongeren & studenten: hebben een eigen kijk op de toekomst en kunnen innovatieve ideeën inbrengen.

Door deze kennis actief te benutten, krijgt het toekomstperspectief een sterke basis in de praktijk.

8.6 Helpen antwoorden op deze vragen in het besluitvormingsproces?

Ja, de antwoorden helpen bij:

- Beleidsvorming: de uitkomsten worden gebruikt om inhoudelijke keuzes te maken binnen het toekomstperspectief.

- Bestuurlijke afstemming: de gemeenteraad en het college krijgen een beter beeld van wat inwoners en ondernemers belangrijk vinden.
- Ontwerp en uitvoering: de inzichten worden vertaald naar concrete maatregelen en ruimtelijke ingrepen.
- Communicatie en terugkoppeling: de participatie vergroot de betrokkenheid en acceptatie van het toekomstperspectief.

Tijdsplanning verwerking en terugkoppeling:

- Direct na participatie: eerste analyse en clustering van resultaten.
- Tussenrapportage: overzicht van inzichten wordt gedeeld met stakeholders.
- Integratie in toekomstperspectief: resultaten worden verwerkt in conceptplannen.
- Terugkoppeling aan deelnemers: eindresultaten en verwerking worden gedeeld via een publieksvriendelijke rapportage.



Participatie- en communicatieplan

9. Werkvormen

Voor een effectief participatieproces worden verschillende werkvormen ingezet die aansluiten bij de participatievragen en doelgroepen. De gekozen werkvormen zorgen voor een laagdrempelige, interactieve en doelgerichte aanpak, waarbij de input van inwoners, ondernemers, jongeren en bezoekers wordt verzameld en verwerkt.

Onderstaande werkvormen zijn mogelijke opties; er moet nog een keuze worden gemaakt welke daadwerkelijk worden uitgevoerd.

1. Werkvormen voor inwoners (algemeen)

Straatinterviews met kaart

📍 Locatie: Winkelcentra, markten
🔧 Methode: Grote kaart op foamboard, waarin inwoners prikkers plaatsen op plekken waar ze trots op zijn of die ze belangrijk vinden. Daarnaast ook de online kaarttool Maptionnaire inzetten om een groter bereik te creëren.

- ✅ “Hier kom ik graag”
- 🌿 “Dit voelt als een verborgen parel”
- 💬 “Dit mis ik nog”

🎯 Doel: Identiteit en trots van inwoners ophalen en plekken in beeld brengen.

Straatfotograaf & verhalen verzamelen

📍 Locatie: Stadscentra, ontmoetingsplekken
🔧 Methode: Een fotograaf legt inwoners vast en verzamelt hun verhalen over Appingedam/Delfzijl. Daarnaast kunnen we een drone inzetten om omgevingsbeelden te verzamelen.
🎯 Doel: Persoonlijke verhalen koppelen aan ruimtelijke en sociale identiteit.

Stickerstemmen

📍 Locatie: Straat, buurthuizen, evenementen
🔧 Methode: Inwoners kiezen het belangrijkste thema door stickers te plakken op een poster.
🎯 Doel: Prioriteiten in thema's en focuspunten inzichtelijk maken.

2. Werkvormen voor omwonenden stadskernen en tussengebied

Wandelgesprekken met omwonenden

📍 Locatie: Specifieke wijken en buurten
🔧 Methode: Samen met bewoners door hun buurt lopen en ter plekke bespreken wat goed gaat en wat beter kan. Optioneel via Maptionnaire de data bijhouden
🎯 Doel: Concrete verbeterpunten ophalen binnen de leefomgeving.

Buurtbingo: “Zo ziet mijn buurt eruit”

📍 Locatie: Wijkcentrum, buurthuis, lokale markt of festival
🔧 Methode: Deelnemers krijgen een buurtbingo-kaart met thema's zoals:

- ✅ Een plek in de buurt waar je trots op bent
- 🛠️ Een plek die je graag verbeterd ziet
- 🚲 Een route die je vaak gebruikt
- 🌳 Een fijne groene plek
- ❌ Een plek waar je je onveilig voelt
- 💡 Een idee voor een nieuwe voorziening

Inwoners lopen rond en vullen de kaart in op basis van hun ervaringen of gesprekken met anderen. Bij een volle kaart kunnen ze deze inleveren voor een kleine beloning.

🎯 Doel: Op een speelse en laagdrempelige manier ophalen wat bewoners belangrijk vinden in hun buurt, zonder drempels of lange gesprekken.

3. Werkvormen voor ondernemers

Netwerkbijeenkomsten en rondetafelgesprekken

📍 Locatie: Ondernemersverenigingen, horeca, bedrijventerreinen
🔧 Methode: Discussie over wat nodig is voor een sterk ondernemersklimaat in Appingedam/Delfzijl.
🎯 Doel: Kansen en knelpunten binnen het ondernemersklimaat in beeld brengen.

Participatie- en communicatieplan

Ondernemers Speeddating: “De Stad in 10 Minuten”

📍 Locatie: Horecagelegenheid, ondernemersvereniging of gemeentelijke locatie
🔧 Methode: Ondernemers voeren in korte rondes van 10 minuten gesprekken met verschillende gesprekspartners over thema's zoals ondernemen in Appingedam/Delfzijl, verbeterpunten en samenwerking. Na elke ronde vullen ze een kaart in of scannen een QR-code om hun feedback te registreren.
🎯 Doel: Snel en effectief inzichten verzamelen over kansen en knelpunten in het ondernemersklimaat, terwijl ondernemers onderling netwerken.

4. Werkvormen voor bezoekers en toeristen

Postkaart-actie: “Schrijf een kaart naar de toekomst”

📍 Locatie: Campings, hotels, horeca
🔧 Methode: Toeristen schrijven op een ansichtkaart hun mooiste ervaring en wat zij in de toekomst graag zouden zien.
🎯 Doel: Beleving en wensen van bezoekers inzichtelijk maken.

“Een Dag als een Local” – Uitwisseling tussen toeristen en inwoners

📍 Locatie: Samenwerking met lokale (vrijtijds)ondernemers
🔧 Methode: Bezoekers ervaren een activiteit met een local en delen hun bevindingen.
🎯 Doel: Inzicht krijgen in hoe toerisme en de lokale gemeenschap beter verbonden kunnen worden.

Toeristische Schatkaart

📍 Locatie: Hotels, cafés, toeristische informatiepunten
🔧 Methode: Bezoekers plakken stickers op een kaart bij:

- ✅ “Hier kom ik graag”
- 🌿 “Dit voelt als een verborgen parel”
- 💬 “Dit mis ik nog”

🎯 Doel: Aantrekkelijke en verbeterpunten in toeristisch aanbod inzichtelijk maken.

5. Werkvormen voor jongeren & studenten

Tostikar op schoolpleinen

📍 Locatie: Campus Eemsdelta en middelbare scholen
🔧 Methode: Tijdens de lunchpauze met een tostikar langsgaan en jongeren hun ideeën laten delen.
🎯 Doel: Informele en laagdrempelige input verzamelen over hun woonomgeving.

Jongeren Fietsroute-Challenge

📍 Locatie: Fietsroutes tussen Appingedam en Delfzijl
🔧 Methode: Jongeren fietsen een route en markeren verbeterpunten met foto's en notities.
🎯 Doel: Fietsinfrastructuur verbeteren en routes aantrekkelijker maken.

Pressure Cooker (3 uur)

📍 Locatie: Campus of gemeentelijke locatie
🔧 Methode: Korte brainstormsessies waarin jongeren in teams oplossingen bedenken.
🎯 Doel: Snel en effectief ideeën verzamelen voor een aantrekkelijker tussengebied.

Urban Hackathon (6-8 uur)

📍 Locatie: Campus of gemeentelijke locatie
🔧 Methode: Teams van jongeren werken intensief aan innovatieve oplossingen en pitchen hun ideeën voor een jury.
🎯 Doel: Innovatieve concepten ontwikkelen voor de toekomst van Appingedam en Delfzijl.

6. Werkvormen voor fietsroutes & mobiliteit

Fietstocht met ambtenaren en inwoners

📍 Locatie: Kinderfietsroute en andere belangrijke verbindingen
🔧 Methode: Samen fietsen en onderweg verbeterpunten en kansen bespreken.
🎯 Doel: Ervaringsgerichte participatie om knelpunten in fietsroutes op te lossen.

Digitale participatie met Maptionnaire

📍 Locatie: Online
🔧 Methode: Inwoners en jongeren kunnen via een digitale kaart aangeven waar fietsverbindingen beter kunnen.
🎯 Doel: Ruimtelijke verbeterpunten verzamelen.

Participatie- en communicatieplan

10. Communicatie

Voor de communicatie zetten we als algemeen hoofddoel in op het informeren van betrokkenen en geïnteresseerden over het proces, de inhoud en de resultaten, zodat we het draagvlak vergroten en iedereen op de juiste manier kan meedoen aan de participatie. Daarnaast werken we aan een aantal specifieke communicatiedoelen:

- Het vroegtijdig betrekken van beïnvloeders, zodat zij – waar mogelijk – daadwerkelijk invloed kunnen uitoefenen.
- Het houden van interne participatie voordat we extern gaan participeren, zodat de boodschap en aanpak goed zijn afgestemd.
- Het creëren van een goede samenhang in timing en boodschap, door middel van een communicatiekalender.

De manier waarop we communiceren, wordt afgestemd met de teams gebiedsregie, JongGoud, communicatie en online. Het doel is om deelnemers tijdig en helder te informeren over het proces en de inhoud, zodat ze goed kunnen meedoen aan de participatie.

De terugkoppeling gebeurt op verschillende manieren. Voor volwassenen en ondernemers wordt dit voornamelijk gedaan via de website, nieuwsbrieven en informatiebijeenkomsten. Voor kinderen en jongeren wordt, indien mogelijk, een fysieke bijeenkomst georganiseerd waarin we de uitkomsten op een toegankelijke manier bespreken. Bij schriftelijke terugkoppeling wordt rekening gehouden met begrijpelijk taalgebruik. Daarnaast markeren we het einde van elke projectfase duidelijk in de communicatie, zodat

deelnemers weten waar het proces staat en wat de volgende stappen zijn.

11. Na de participatie

Na afloop van het participatietraject wordt alle input verwerkt in een eindrapport, waarin staat wie heeft meegedaan, wat de belangrijkste inbreng was en welke punten wel of niet zijn overgenomen en waarom. Hierbij houden we rekening met de AVG-richtlijnen, zodat persoonlijke gegevens zorgvuldig worden behandeld en geanonimiseerd waar nodig.

In het rapport bundelen we de verzamelde inzichten per thema, zoals: leefbaarheid, mobiliteit, economie, toerisme en jongeren. We geven daarbij aan welke punten worden meegenomen in de verdere uitwerking en welke niet, met een toelichting waarom bepaalde keuzes zijn gemaakt. De uitkomsten worden gedeeld via de website, nieuwsbrieven en fysieke bijeenkomsten. Daarnaast wordt de participatie-inbreng opgenomen in het college- en raadsvoorstel als onderlegger voor de besluitvorming.

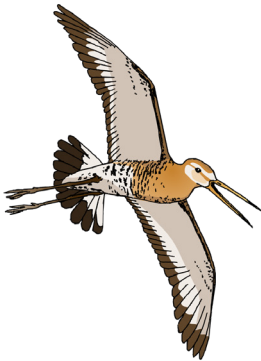
Om de resultaten toegankelijk te maken, kan er aanvullend een infographic worden gemaakt die de kernpunten visueel samenvat. Hiermee zorgen we voor een duidelijke, transparante en zorgvuldige afronding van het participatietraject.

PARTICIPATIE UITKOMSTEN INTERN

Aansluiting op beleid - uitkomsten

Bereikbaarheid verbeteren	Ontwikkeling rondom hubs	Revitalisering winkelgebied	Herontwikkeling bedrijfslocaties	Maatschappelijk vastgoed	Woongebied vernieuwen	Groen verbinden	Verbinden van ontwikkelingen
Veilige fietsverbindingen voor jongeren onderweg naar school	Zoeken naar overkoepelend thema/ concept als drager voor de samenhang en identiteit	Aantrekkelijke woon- en leefomgeving door o.a. voorzieningen	Energieweg + Farmsumerweg Fietspad + ?	ASWA lokaal (MFC) en breed (Appingedam)	Woongebied verbinden aan kenmerkende (groen)structuren	Koppeling van andere ruimtelijke opgaven zodat er synergie ontstaat tussen de opgaven (klimaatadaptatie, Atlantikwall, waterberging, etc.) ter verbetering van de verblijfskwaliteit	Relatie NOVEX?
Bereikbaarheid OV naar werkerrein	Herschikken Energieweg met de Sikkel	Verblijfskwaliteit groen, zichtlijnen, verbinding	MBO gaat meer op locatie van bedrijven opleiden in zorg en techniek	De Bronsfabriek: iconisch voor het gebied en rijk industrieel verhaal. Heeft een flinke injectie nodig om geschikt te maken voor publiek en theater	Voldoende woningaanbod + doorstroommogelijkheden in een aantrekkelijke woonomgeving huisvesting bestaande + nieuwe werknemers is essentieel voor economie	Hangplekken voor jongeren in het groen	Sportpark in het tussengebied
Juiste verbindingen tussen de "harde lijnen" (N360, spoor, N33)	Woonplein Appingedam samen integreren met de Sikkel	Compacte winkelgebieden met diverse functiemix (winkel, horeca én cultuur en sport etc.)	Damsterdiep als drager van mogelijk nieuwe ontwikkelingen	Op zoek naar andere locatie bieb Appingedam, op de begane grond			Eendracht locatie
Fiets-, wandel- en auto-verbindingen	Integrale hub bij de Campus + station Appingedam + mobiliteitshub station Delfzijl	Voldoende parkeervoorziening als randvoorwaarde voor goed functionerende centra	Kijken naar de lange lijnen vanuit de geschiedenis die aanleiding kunnen geven tot herbestemming	Digital Art Factory bij campus/koppelplaats. Heeft vierjarige financiering nodig.	Ruimtelijke kwaliteit voorop/oog voor hebben	Damsterdiep dicht voor motorboten, otters er in?	Schone en gezondheid-bevorderende leefomgeving
Fietsverbinding					Inwoners/gebruikers vragen waar ze trots op zijn! Waarom zie hier willen wonen/werken/ verblijven	Een fijne plek voor jongeren, zowel buiten als uitgaansplekken	
Opwierde – Tuikwerd Nieuwe N33 1 of 2 aansluitingen	Creatieve plek voor ondernemers, GOEDKOPE plek voor jonge ondernemers als open space	Duidelijkheid steenfabriek locatie		Jongeren en kwetsbare groepen werken met o.a. theater en dans, als doel: talentontwikkeling en preventie		Historisch karakter benadrukken, groene (toekomstige) verbindingen (klimaatadaptief, etc.)	
Uitgaan van bestaande landschappelijke onderlegger bij doorontwikkeling infrastructuur	Campus/ evenementenlocatie: plek nodigt uit voor meer buitenactiviteiten	Herplaatsing PDV-vestigingen uit tussengebied Farmsumerweg		Functionies bij elkaar verzamelen t.b.v. bevorderen zorg/ gezondheid		Bewegen en ontmoeten in de groene, openbare ruimte	
Inzetten op hoogwaardige verblijfskwaliteit						Groen: meer bomen en parkjes, vragen jongeren ook om	
Eerdere en snellere trein op het bestaande traject? Nog meer stations?	3 stations, upgrade aan Station Delfzijl West						
Goede, veilige fietsroutes naar scholen, ook vanuit wijder gebied							

Colofon



Productie, teksten en tekeningen
Gemeente Eemsdelta, HKB Stedenbouw & Landschap, KAW, PRO-MPT
Yvonne Roseboom, Sacha Schram, Jeroen Leemans, Lianne Slotman, Jeroen Drewes, Anna Rage, Sam Niemeijer, Heleen Schuch, Hein Kroodasma, Marieke Leemans

Fotoverantwoording
Beeldbank Groningen, Jereen Leemans, Beeldbank Eemsdelta, Stella Dekker, Hijlkema, Bij Anne, Jan Zeeman,

We hebben ons uiterste best gedaan om alle rechthebbenden van de gebruikte foto's te achterhalen. Mocht u desondanks menen rechthebbende te zijn van een afbeelding, neem dan contact met ons op.

Auteursrecht
©2025 Gemeente Eemsdelta. Alle rechten voorbehouden.
Geen enkel deel van deze publicatie mag worden veeleelvoudigd of verspreid zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Contact
Postadres: Gemeente Eemsdelta
Postbus 15
9900 AA Appingedam
E-mail: cultuur@eemsdelta.nl



